

ERDÉSZETI LAPOK

LXXXI.
ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E

3.
FÜZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 6 sz. II. em. (Tavb.: 323-722.)

Közleményeink egészben vagy részben való átvétele csak a forrás megnevezése mellett történhetik.

Vitéz Nagybányai Horthy István.

A kormányzóhelyettes személyében mérnökember került az ország élére.

Ezt a tényt elsősorban a műszaki testületek üdvözlik örömmel és megnyugvással, mert biztosítékot látnak benne arra, hogy munkájuk a jövőben több megértésre talál és hazánk közgazdasági életében végre betölthetik azt a fontos szerepet, amelyre hivatottak!

Hiszen a gazdasági csúcsminiszter úrnak a múlt év tavaszán az országgyűlés elé terjesztett munkarendje világos bizonyítéka volt annak, hogy a sürgős országépítő feladatok legnagyobb része műszaki vonatkozású.

Horthy István eddigi pályája során alapos betekintést nyerhetett a magyar mérnöktársadalom régóta vajjúdó kérdéseibe. Meggyőződésünk, hogy abban a felelősségteljes állásban, amelybe őt nemzete emelte, mindenkor készséges és sikeres támogatója lesz a mérnökségnek.

A magyar erdőgazdaság bizalommal és hódolattal köszönti a Kormányzóhelyettes Úr Őfőméltóságát, mert jól tudja, hogy a nagy Természet minden szépségéért rajongó Édesatyjától megtanulta az erdőt szeretni és becsülni.

Ezért hisszük, hogy munkája szakunk további fejlődését is előmozdítja és elnyeri Isten bőséges áldását.

Az erdész és a gazda.

A II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam előadássorozatában Budapesten 1942. évi február hó 13-án elmondta:

Bíró Zoltán.

Nincs még két foglalkozási ág gazdasági életünkben, amelyik annyi hasonlóságot, annyi rokonvonást mutatna, mint az erdészé és a gazdáé.

Hiszen mindkettőnek a munkaterülete ez az istenáldotta magyar föld; egyformán ráutaltak annak népére, mint munkatársakra; foglalkozásuk is egyformán a vidékhez köti őket, ahhoz a vidékhez, amelynek a gazdasági életét irányítani elsősorban hivatottak.

Szolgálati adottságaik közel azonosak, hasonlóan erős szálak fűzik őket a nagybirtokhoz; az öregségi ellátás kérdése, a gyermeknevelés nehézségei egyforma gondok elé állítják az erdészt és a gazdát.

Csodálatosnak látszik ezért első tekintetre, hogy — különösen ugyanannak a birtoknak a keretein belül — nemcsak a megértés és összefogás alakul ki elég nehezen, de sokhelyütt kiélezett ellentétet találtunk a multban — sőt itt-ott még ma is — a két ágazat művelői között.

Mindkettőnk legegységesebb érdeke megkívánja azt, hogy gondosan kutatva, nyíltan mérlegelve és teljes őszintén beszélve keressük meg ennek az ellentétnek a forrásait és iparkodjunk azokat lehetőleg kiküszöbölni.

Méltóztassanak ezért megengedni, ha egy, jórészt a gyakorlati szolgálatban eltöltött, fél évszázad tapasztalatait leszűrve, talán szokatlan őszinteséggel tapintok rá a hibák eredetére és keresem a megoldást.

*

Kétségtelen, hogy súrlódás csak *érintkezési felületeken* keletkezhetik, s így a két gazdasági ágnak a legősibb időtől kezdődő érintkezése már magában hordta az ellentétek csíráját.

De természetesen kell találnunk azt is, hogy mikor a két gazdasági ág fejlődése során irányításuk, teendőik ellátása hovatovább jobban elkülönült, a gazdaság természetéből folyó ellentétekhez hozzájárultak a kisebb-nagyobb egyéni ellentétek, s tán éppen ezek voltak azok, amelyek a helyzetet legjobban kiélezték.

Hiszen a szakembereknél elég gyakori egyoldalúság, az egyéni érdekek előtérbe állítása, hatalomvágy és egyéb eléggé általános emberi tulajdonság nyomán hányszor keletkeznek súlyos ellentétek ugyanannak a szolgálati ágnak egymásra teljesen ráutalt tagjai között is.

Próbáljuk meg ezért a kérdést kettéválasztani.

Vegyük előre a két gazdaság természetéből folyó ellentétek leggyakoribbjait és keressük ezeknél az orvoslást. Csak azután térjünk rá azokra az ellentétekre, amelyeknek a forrása nem a két gazdasági ág természetében, de tisztán az azokat képviselők egyéniségében rejlik.

*

Méltóztassanak megengedni, hogy amikor a két gazdasági ág természetéből folyó ellentéteket kutatom, visszamenjek a kezdet kezdetéig, mert hiszen az emberek és a kultúrának a harca az erdővel jóformán ezekben az időkben kezdődik.

Ha meg akarnók írni a kultúra bölcsőjét alkotó, különösen a mérsékeltövi területek gazdasági fejlődéstörténetét, a legtöbb helyütt azzal kellene kezdenünk: „Kezdetben vala az erdő.”

Hiszzen a Mindenhatónak ez a legsodálatosabb, a legmagasabbrendű növényi társuláson alapuló alkotása az embert megelőző tízezer és százezer éveken át szívós küzdelemmel elfoglalt majdnem minden olyan területet, amelyik a megtelepülésére alkalmas volt.

Menedéket, lakóhelyet, táplálékot adott a kevés ősembernek addig, amíg a szaporodó népesség már nem találta meg az erdőben a maga élelmét.

A vándor állattenyésztőnek már útjában volt az erdő, de méginkább akadály lett akkor, amikor a földműveléssel megkezdődött az ember állandó települése.

Ekkor indult meg valóban tüzel-vassal az erdő pusztítása.

Ha kevés volt, vagy kimerült a legelő vagy szántó, elég volt az erdő egy újabb területrészt kiirtani, felégetni s az évezredekgyűjtötte televény bűja tenyészte évtizedekre vette el a megélhetés gondjait.

Az elhagyott, kimerült területeket pedig a maga végtelen szívósságával újból birtokba vette lépésről-lépésre az erdő, hogy mélyreható gyökereivel feltárva a talaj alsó rétegeit, a felszínre hozza és ott felhalmozza azokat a szerves és szervetlen tápanyagokat, amelyek újból megadták a mezőgazdasági művelés lehetőségeit.

De nemcsak így készítette elő az erdő a mezőgazdaság és a művelődés útját és terjeszkedését, hanem ezenfelül készen adta a mintát és anyagot a fejlődésnek majd minden eszközehez.

A mai bonyolult gépszerkezetek alapelemeit: az emelőt, ékeket, hengert, kereket az erdőtől kapta az ember.

Innen kerültek ki első védő- és támadóegységei *Herakles* olajfa-buzogányától, a dárdától és nyíltól kezdve a katapultáig és ballisztáig, sőt az ostromtoronyig és az első tankig; a trójai falóig.

A műszaki tudás ma is kétségtelenül legnagyobb vívmányának, a tűznek a használata még az újkor elején is elválaszthatatlan volt az erdőtől.

Hiszen az olaj térfoglalása alig 50, a köszéné — amelyiknek az anyja pedig szintén az erdő — alig 200 éves multra tekinthet vissza.

Még egy évszázaddal ezelőtt is a tüzelésre alapított magyar üzemek: vasgyárok, kohók, üvegyárok csak az erdők közelében telepedtek meg s az én gyakorlati szolgálatom elején még sokszor tízezer vagón fát és abból égetett faszenet használtak el évente.

Az építkezésnek egyik legfontosabb anyagát adta és adja ma is az erdő. De adta ezenkívül a legszebb művészi formákhoz a mintát is.

A karcsú görög oszlopok eredetét már maga az oszlopfő lombdiszítése is elárulja. Első nézésre is felismerhetjük a gót-stíl merész csúcsíveiben a lúcfenyő, a kerek román boltozatban az olajfa, s a mór-stíl lapos boltozataiban a pálma koronáját, mint gondolatadó mintát.

A szárazon való közlekedés eszközeit: a kereket, a szántalpat az erdőtől kapta az ember. Az első híd mintája a patakon átdölt fatörzs volt, a víziszállításnak pedig még a gondolatát is a vízen úszó fatörzs adta.

Arra tán felesleges lesz rámutatni, mit jelentett a fa felhasználása a papír- és vegyiparban.

És vajjon a mezőgazdaság a termőtalaj előkészítésén kívül nem az erdőtől kapta-e első szerszámait és gépeit is?

Ásó, lapát, gereblye, kapa, csép, de még a nem is olyan régmúlt idők ekéje, hengere, boronája elkészült-e fa nélkül?

A jászoltól a hídlásig, a szőlőkarótól a taposókádon át a présig, a hordóig és a csapig nem fát és csak fát használt-e még alig néhány évtized előtt is az egész magyar gazdaság?

A pajta, az akol, a göré, a dohány szárító, de a mindennapi élet eszközei: a kapubálványtól a kútágasig, a sütőteknőtől a rokkáig és a szövőszékig, a kiskaputól a belső bútorig, a bölcsőtől a koporsóig, nem az erdőből kerültek-e ki?

Megtaláltuk tehát az erdőpusztítás két főokát. Útjában volt a mezőgazdaság terjeszkedésének s a fejlődés során mindnagyobb mértékben volt szükség legfőbb termékére: a fára.

Nem volna ember az ember, ha nem pusztította volna mérték nélkül azt, aminek ennyi hasznát látta, s nem fizetett volna ennyi jóért hálátlansággal.

Ne méltóztassanak rossznéven venni, ha ezeketán még megállapítom azt is, hogy az erdőnek a legveszedelmesebb ellensége éppen a mezőgazdaság volt.

A többi ágazat, ha lepusztította az erdőt, érintetlenül hagyta a talajt, úgyhogy az erdő nagyobb nehézség nélkül vissza tudta néhány évtized alatt foglalni.

Sőt, a bányaművelés már évszázadokkal ezelőtt követelte a

rendszeres erdőgazdálkodást, nehogy a faanyagok szállítási költségeinek az emelkedése saját üzemét tegye lehetetlenné.

Ezzel szemben a mezőgazdaság és állattenyésztés, amire rátette a kezét, ki nem engedte addig, amíg a talajból csak valamit is ki bírt csikarni, amikor már sokszor az erdő megtelepülését is lehetlenné tette.

Pedig mennyi intő példát állít a történelem arra, hogy a kultúra fennmaradásának bizonyos fokú erdősültség elengedhetetlen feltétele.

Mi lett a bibliai paradicsomból és a tejjel-mézszel folyó Kánaánból, amikor az emberi telhetetlenség lepusztította a környező hegyek és a Libanon cédruserdőit? Mi lett Asszíría és Babylon fejlett kultúrájából? Árvizek iszapja, puszták repülő homokja temette el sokhelyütt még a nyomait is!

Hová sülyyedt Görögország, a klasszikus műveltség bölcsője, amikor kopár kecskelegelővé irtotta le az ember az Olympos hegyeit?

Hová lett a tengerek királynőjének, Velencének a hatalma, amikor a Dalmácia mögött fekvő hegyvidéket kopár karszttá pusztították le, s elfogyott a márványpaloták alapját alkotó pilota, s a büszke gályák faanyaga?

A francia Alpések lábánál mennyi termőföldet árasztott el az iszaplavina azóta, hogy a napoleoni háborúkat követő idők lepusztították a környező erdőket?

De nem is kell olyan messze multba és olyan távoli helyekre mennünk példáért!

A középkori magyar művelődés fejlettségének a legfényesebb tanúbizonyságát, *Mátyás* király visegrádi palotáját úgy eltemette a felette letarolt és agyonlegeltetett hegyoldal törmeléke, hogy évszázadokon át még a helyét sem ismertük.

A legjobb magyar termőföldnek, a Bánátnak a nyílt sebére, a deliblati 40.000 holdas futóhomokra már nem utalhatok, mert azt óriási költséggel és sziszifuszi munkával megfogta a magyar erdészet.

Méltóztassanak azonban gondolni arra, hogy a Duna-Tisza közén, a Nyírségen, Somogyország egyes vidékein hogyan vándorol a homok ma is száraz, szeles időben, s hogyan borít el jobb termőterületeket még napjainkban is.

Méltóztassanak látó szemmel megnézni a Pilisnek, a Vértesnek, a Mátrának a fővonalakra hajló, vagy pl. a budapest—esztergomi vasútvonal mentén látható részeit.

Hány helyen áll ki a kopasz dolomit-szikla, vagy a Mátra „apoká”-ja, hány helyen szakítják meg 5—6 méter mély, vagy még mélyebb vízmosások a legelők és a dombokra telepedett szántók

talaját, elmocsarásítva, hordalékkal elborítva az alattuk fekvő sík területeket, évről-évre emelve a mellékvölgyek meder- és árvízszintjét?

És a visszakerült hegyvidéken hány meredek oldalon áll kopáran földanyánk csontja, a kopasz szikla, hány helyen fenyegeti terméketlen kőfolyás elborítással az alatta futó főközlekedési vonalakat?

Tessék megkérdezni kultúrmérnök kartársaimat, mit jelent ez az alsó folyószakaszok, a Duna, Tisza és mellékfolyóik rendben tartása s az Alföld ármentesítése terén munkában és pénzben!

Pedig ezeket a területeket mind a kultúra, a többtermelés jelzőszavával „hódította meg“ a mezőgazdaság és a talaj megbolygatásával, a mértéktelen és oktalan legeltetéssel tette tönkre.

És vajjon nem nyújtja-e ki kezét a mezőgazdaság ma is az erdő után mindannyiszor, amikor kopár, fátlan, gondozatlan legelőin az állat egy harapás füvet nem talál, vagy amikor legelőit nagyobb haszon reményében feltörte?

Nem iparkodik-e most is megszerezni a jobb talajú, könnyebben hozzáférhető erdőrészeket, amelyeken az erdő már évtizedek, vagy évszázadok óta gyűjti a televényt, helyette pedig felajánl — de csakis a ma már törvényes kényszer alapján és következtében — az erdőgazdaság részére sok olyan területet, amelyet maga már hasznosítani csak alig, vagy egyáltalán nem tud?

Lehet-e csodálkozni azon, ha az erdész, akit nemcsak hivatása, de törvényes, esküdt kötelessége is az előre-, a jövőbenezésre kényszerít, ellenszegül?

Engedjék meg, hogy idézzem azt a jelmondatot, amit először több mint 60 évvel ezelőtt láttam az első mezőgazdasági kultúr-intézmény, a keszthelyi Gazdasági Akadémia tangazdaságának egyik épületén: „*Keveset markolj, de azt jól megszorítsd; ne a földet, hanem a munkát szaporítsd!*“

Micsoda mély bölcsesség négy rövid mondatban, s hol volnánk ma, ha ezt nemcsak sok magyar gazda, de sok nagyhangú politikus is megszívlelné, hirdetné és betartaná?

Méltóztassék elhinni, mi magunk is nagyon jól tudjuk, hogy vannak esetek, vannak helyek, ahol az erdőnek még ma is helyet kell adnia a mezőgazdaság céljaira.

De minden erővel azon vagyunk, hogy a két ágazat térfoglalása megmaradjon abban a helyes arányban, amit az *ésszerűség*, a *nemzet jövője*, sőt a *mezőgazdaság kifejezett érdeke* is megkíván.

Vegyük sorra mind a három szempontot!

Kívánja az ésszerűség! Hiszen az ország legnagyobb fafogyasztója ma is a mezőgazdaság. Csak méltóztassék visszagon-
dolni arra, milyen nehézségeket okozott 1920-tól 1923-ig a fahiány,

s mit veszített takarmányban és terményben a magyar mezőgazdaság akkor és azóta is az elégetett szalmában és trágyában.

Kívánja a nemzet érdeke! Nincs messze mögöttünk még az az idő, amikor búzakivitelünk értéke átlagban évi 20 millió pengővel maradt fabehozatalunk értéke alatt és pedig határállomási értékekkel számítva! A kivitt búza értékében tehát benne volt a kereskedői haszon és a határig szállítás költsége is, míg a fát még ezen az értéken felül terhelte a fogyasztóhoz szállítás, kereskedői haszon, forgalmiadó és sok más költség. Ha mindkettőt a gazdánál számítjuk, a különbség kétszeres lesz.

Bár erdőterületünk azóta megháromszorozódott, a visszatért területek nehéz hozzáférhetése és a rajtuk két évtizeden át folytatott rablógazdálkodás következtében a legnagyobb erőfeszítéssel sem fogja ellátni a háborút követő idők felfokozott szükségletét.

De a helyes elosztást kívánja nem utolsó sorban az alföldi gazdálkodás saját érdeke is!

Tudományos kísérletek eredményeivel fogom ezt Önöknek bizonyítani.

Európa gabonaellátásának a két legfontosabb termőterülete, a Magyar Alföld és az orosz-steppe, erősen szárazföldi éghajlatúak.

Tíz év közül 4—5 rendszerint aszályos s a csapadékhiány mellett az erős széljárástól is sokat szenved a gazdaság.

Talán elég lesz utalnom arra a kárra, amit a múlt év őszén egyetlen szélvihar a tengeritermésben okozott.

A széltől sokat szenved még a legfejlettebb kiscsudaország, Dánia mezőgazdasága is, ámbár éghajlata a tengerek közelsége miatt jóval nedvesebb a miénknél.

Oroszországban és Dániában már néhány évtized óta kísérleteznek azzal, hogy erdőpázták és szélesebb sövények telepítésével mérsékeljék az aszály és a szél káros hatását.

Ezeknek a kísérleteknek az eredményeit tüntetik fel azok a kimutatások, amiket az Urak a terméseredményekről kézhez méltóztattak kapni.

1. Oroszországi kísérleti adatok.

Termés: q/ha	Őszi rozs		Zab	
	száraz	esős	száraz	esős
	évben		évben	
	1921	1922	1921	1922
Szemtermés védett területen	9.6	18.7	11.6	26.3
» nem védett területen	2.5	15.7	4.6	18.8
Többlet: %	284	19	152	40
Szalma védett területen	17.7	51.5	18.0	41.2
» nem védett területen	6.1	40.2	7.1	35.4
Többlet: %	190	19	154	16

Kísérleti állomás	Termény	Hozadadék: q/ha		Többlet a védett steppében	
		a védett steppében	a nem védett steppében	q	%
Kamennaya steppe	Őszirozsz: termés	16.3	13.9	2.4	17
	szalma	39.9	34.2	5.7	17
	Zab: termés	14.2	13.8	0.4	3
	szalma	27.3	27.4	-0.1	0
	Lucerna	30.0	9.9	20.1	203
	Fű (Bromus)	19.1	9.6	9.5	99
Saratow	Tavaszi-búza	15.4	9.3	6.1	66
	Őszi-rozsz	23.8	17.3	6.5	38
	Burgonya	101.5	59.7	41.8	70
	Lucerna	51.7	24.5	27.2	111
Mariupol	Őszi-búza	17.1	9.7	7.4	76
	Árpa	15.2	10.2	5.0	49
Krasnokutsk	Fű	21.7	15.6	6.1	39
	Őszi-rozsz	13.1	11.8	1.3	11
	Őszi-búza	11.7	6.2	5.5	88
	Különf. búzafajták	7.7	6.8	0.9	13
	Árpa (lucernával vetve)	23.7	18.5	5.2	28
Rostashi	Őszi-búza: termés	14.3	12.4	1.9	15
	szalma	34.1	29.4	4.7	16
	Tavaszi-búza: termés	12.8	12.1	0.7	6
	szalma	23.2	22.6	0.6	3
	Rozsz: termés	14.2	11.8	2.4	21
	szalma	35.1	30.7	4.4	14
	Takarmányrépa: fej	163.4	135.5	27.9	21
	levelek	30.0	23.6	6.4	27
	Burgonya	102.5	60.1	42.4	71
	Széna (Bromus)	13.2	11.6	1.6	14
Guselkii	Őszi-búza	11.2	9.1	2.1	23
	Tavaszi-búza	12.7	12.3	0.4	3
	Zab	14.8	16.7	-1.9	-11
	Árpa	19.0	16.3	2.7	17
	Széna (Bromus)	21.3	9.7	11.6	119
	Lencse	16.9	10.7	6.2	58

2. Epertermésre vonatkozó adatok.

a) Magyarországon.

A szélvédett sávokban levő epersorok közepes távolsága: m	6	13	18	24	30
Termés 100 m ² -ként: kg	91	84	76	66	47

b) Dániában.

A termőhely távolsága a védősávától: m	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30
A termés 100 m ² -ként: kg	84	86	73	67	53

3. Almatermesre vonatkozó adatok. (Dánia.)

A termőhely távolsága a védősávától: m	1-10	11-19	20-28	29-37	38-46
Almatermes: %	100	51	22	17	14

4. Dán kísérleti adatok.

		A termés viszonyszámai	
		szélvédelem nélkül	szélvédelemmel
		$\frac{0}{10}$	$\frac{0}{10}$
Jütland:	Rozs (szem) --- ---	100	117
	Búza --- --- ---	100	111
	Árpa --- --- ---	100	118
	Zab --- --- ---	100	118
	Különf. répák --- ---	100	106—123
	Burgonya --- --- ---	100	134
Fünen:	Fű és here --- ---	100	127
	Fű --- --- ---	100	109
	Lucerna --- --- ---	100	103
	Burgonya --- --- ---	100	106
Seeland:	Különf. répák --- ---	100	106—109
	Burgonya --- --- ---	100	107

5. Orosz kísérleti adatok.

Távolság a faállomány szélétől	Hozadék hektáronként q			
	m	széna	rozsa	zab
0—20		28.9	11.8	10.9
20—40		23.8	10.2	12.5
40—60		19.6	10.2	14.2
60—80		18.5	8.7	12.7
80—100		17.1	8.3	11.7
100—120		16.2	8.1	11.7

6. Dán kísérleti adatok.

Távolság a szélvédő-sövénytől	A termés viszonyszámai a szélvédő-sövénytől különböző távolságban %		
	fű	tarlórépa	zab
1-szeres sövénymagasság mellett	—	—	100
3 » » »	100	100	95
5 » » »	94	93	95
7 » » »	89	87	80
9 » » »	84	80	—
11 » » »	78	73	—
13 » » »	76	—	—
15 » » »	70	—	—

Sajnos, a kimutatások nem tüntetik fel a védőpászták szélességét és a rajtuk állott erdő magasságát.

Egyedül a magyar kísérletekről tudtam azt megállapítani, hogy itt a védőpásztá két sor 7 méter magas csertölgy volt.

Néhány adatot külön is ki szeretnék emelni belőlük.

Az 1921. évi rendkívül száraz és az 1922. évi erősen esős évben az őszi rozsa- és a zabtermésben a következő eltérések mutatkoztak: az őszi rozsnál a száraz évben a védett területen a szemtermés 284 $\frac{0}{10}$ -kal, a szalmatermés 190 $\frac{0}{10}$ -kal volt magasabb, mint a védetlen területen, de még az esős évben is mind a szalma-, mind a szemtermés a védett területen 19 $\frac{0}{10}$ -kal haladta meg a védetlen területen elért termést.

A zabnál a száraz évben a szemtermésben 152, a szalmában 154, míg az esős évben a szemtermésben 40, a szalmában 16⁰/₀-os különbséget mutatkozik a védett terület javára.

A különböző megfigyelő állomások átlagadatai a következő legkisebb és legnagyobb százalékos eltéréseket mutatják az egyes terményeknél a védett területek javára. Őszi búzánál: 15—88⁰/₀, tavaszi búzánál: 3—66⁰/₀, őszi rozsnál: 11—38⁰/₀, árpánál: 15—49⁰/₀, zabnál: 3—11⁰/₀, burgonyánál: 70—76⁰/₀, szánánál (*Bromus*): 14—119⁰/₀, lucernánál: 111—203⁰/₀.

Magyar adatunk csak epertermésre van s ez Rétfaluról származik az 1920—1923. évekből, ahol is a védőpászta közvetlen közeliében 100 m²-kint 91 kg volt a termés, míg 30 m távolságban már csak 47 kg.

Megerősítik ezt a dán adatok is, ahol a 6—10 m-es távolság 84 kg-os termésével szemben 26—30 m-es távolságban 53 kg-ra esik vissza a termés.

De még feltűnőbb a különbség a dán almatermési adatoknál, ahol a védősávtól 1—10 m-es távolságban szedett termésnek 38—46 m távolságban már csak 14⁰/₀-át kapták.

Egyébként a dán kísérleti adatok a különféle terményekre átlagban mintegy 17⁰/₀-os többletet mutatnak ki.

Arranézz azonban, hogy a szélvédelem még a sövénymagasság 13-szorosának megfelelő távolságban is érvényesül némileg, már a Dániában végzett mérések is adnak tájékoztatást, s majdnem ugyanerre az eredményre jutottak az amerikai kísérleti állomások is.

Az eredmények értékelését illetően talán utalhatok arra, hogy az oroszországi megállapítások szerint a védő erdőpászták a terméseredményeket átlagos időjárásnál 20—30⁰/₀-kal, száraz években ellenben 300—400⁰/₀-kal fokozzák. Ezért a második ötéves tervben 350.000 hektár, vagyis közel 600.000 kat. hold ilyen védőpászta telepítését irányozták elő.

Még két oroszországi adatot kívánok kiemelni.

Az 1891—92. évi hószegény télen egy Cherson kormányzóság-beli nagybirtokon megállapították, hogy az erdőpászta védő hatása 200—600 m távolságig érvényesült s míg a védett területeken a hótakaró 40—80 cm vastag volt, a védetleneken mindössze 13—22 cm.

Ennek megfelelően alakult a terméseredmény is az őszi búzánál, mert míg a védett területen

40 cm átlagos hóréteg alatt 16 q-t

42 „ „ „ „ 18 „

44 „ „ „ „ 20 „

58 „ „ „ „ 23 „ adott egy hek-

tár, addig a védetlen területen

18 cm átlagos hórétteg alatt csak 13 q
 14 „ „ „ „ „ „ 12 q volt a hektáronkinti termés.

A másik adat a mariupoli kísérleti állomásé, ahol az 1927—28. évi hószegény télen a nyílt területen az őszi búza teljesen kifagyott, míg az erdőpásztákkal védett terület ebben az évben is hektáronkint 13.8 q termést, tehát kat. holdankint 8 q-t hozott, ami alig marad a közepes évek magyar átlagtermése alatt.

Én nem állítom azt, tisztelt Uraim, hogy az oroszországi eredmények nálunk is teljesen beigazolódnak, de még a dániai átlagos 17⁰/₀-os eredmény mellett is — aminél pedig a mi szárazföldi éghajlatunk mellett feltétlenül többet lehet elérni — *érdemes, sőt talán kötelesség ezzel foglalkozni.*

Mert, hogy 17⁰/₀ erdősültség mellett a munkamennyiség 17⁰/₀-kal apad, a felhasználható trágyamennyiség a megmaradó területegységre számítva, 20⁰/₀-kal emelkedik, ezt bizonyítani nem kell.

Emellett elárulhatom azt is, hogy a fanemek megfelelő megválasztása esetén nemcsak a saját tűzi- és szerfaszükséglet kerül ki ennyi erdőből, de még felesleg is marad. Mert az ilyen művelt területek közé eső keskeny pászták hozadéka erősen meghaladja a zárt erdő ugyanekkora területre eső fatermését.

Annak a kiszámítását, hogy mit jelentene ez a mezőgazdaság jövedelmezősége szempontjából, Önökre kell bízni.

Még egy érvet a kérdés fontossága mellett!

A Német Birodalom erdősültsége jóval meghaladja a megnagyobbodott Magyarország erdősültségét s erdeik állapota és átlagos termése is sokkal kedvezőbb a miénkénél.

Mégis, most indul meg egy nagy munkaterv, hogy a mezőgazdaság nyárfasorok, pászták és foltok telepítésével segítse elő a jövő faszükségeinek a fedezését.

Pedig mindnyájan tudjuk, hogy a mezőgazdasági termelés fokozása mekkora gondja ma a német közigazdaságnak.

Ime, nem az erdőgazdaság érdeke, de a magyar föld jobb, megfelelőbb használata, a versenyképesség fokozása, az iparosítás biztosítása kívánja azt, hogy a legerősebb ütközőpontot a területelosztás kérdését a gazdatársadalom megértése küszöbölje ki.

*

A többi ellentét forrásával már könnyebben végzünk.

Még két kérdés van, amelyik a két gazdálkodási ág természetéből kifolyólag sok ellentét forrása: a legeltetés és a vadkár kérdése.

A legeltetésről már mondtam egyet-mást az előbb, s rá-

mutattam azokra a szomorú eredményekre, amiket az egyoldalú és helytelen gazdálkodás maga után vont.

Engedjék meg az Urak, hogy itt is arra a keszthelyi jelmondatra utaljak. Tessék a saját portán rendet teremteni!

Kezet a szívre, Uraim! Tessék igaz lelkiismerettel válaszolni a következő három kérdésre!

Hány gazdaság költségelőirányzatában szerepel a *legelőjavítás*?

Mennyivel csökkenti a magyar legelők használati értékét a teljes gondozás hijján felferődött tövis, bozót, gaz, az elterítetlen vakondtúrásokból keletkezett zombék és a takarmányhiány miatt túlkorán megkezdett, vagy észszerőtlenül nagy állatállománnyal gyakorolt *rendszeretlen legeltetés*?

Hány tönkrement legelőt hozott rendbe a magyar mezőgazdaság ezideig?

Pedig a legelőkérdést itt kell megoldani!

Készséggel elismerem, hogy rendkívüli viszonyok előidézhetnek nagynéha olyan helyzetet, amikor az erdő részéről nyújtható igen csekély értékű segítségre is szükség van.

Készséggel elismerem azt is, hogy egyes nagyon kivételes esetekben a mérsékelt és kellően ellenőrzött legeltetés számbavehető kárt nem okoz az erdőn, sőt azt is, hogy egyik-másik túlaggodalmas erdőmérnök kollégám néha megokolatlanul támaszt nehézségeket.

Azt azonban, hogy hol, mikor és mennyi állatot lehet számottevő kár nélkül legeltetni az erdőben, csak az erdész állapíthatja meg és kifejezetten hangsúlyozom, hogy *ha a mezőgazdaság csak félannyi munkát fordít a legelők gondozására, mint amennyit beszélünk róla, akkor az amúgy is csekély értékű erdei legeltetésre csak nagyon ritkán lesz szükség.*

Ami már most a vadkár kérdést illeti, ezt kifejezetten a nagyvad, a szarvas és vaddisznó okozta károkra értem és itt csak egy álláspont lehet helyes.

Az idegen mezőgazdaságot teljes kártérítés illeti az elszenvedett kárért, a saját gazdaságnál pedig az erdésznek is elsőrendű kötelessége rámutatni arra, milyen veszteségeket szenved a túltenyésztés folytán a mezőgazdaság, nehogy a gyenge termésért, vagy terméskimaradásért a vezető gazdát okolják. A vadászatot pedig a tényleges kár értékével meg kell terhelni.

Annak igazolására, hogy az erdészeti közvélemény a legeltetés és vadkár kérdésben mennyire igazságos és elfogulatlan, nyugodt lelkiismerettel utalok az Országos Erdészeti Egyesület állásfoglalására, amely a legeltetés kérdésében az új erdőtörvényben már érvényre is jutott; a vadkárok teljes megtérítésére vonatkozó részéhez pedig az új vadászati törvény előkészítését célzó tárgyalá-

soknál még a legkonzervatívabb vadászati védegyeletben is támogatást tudott szerezni.

*

Ami már most a nem a hivatásból folyó ellentéteket illeti, ezek közül hármat kívánok csak kiemelni és pedig: a vezetés kérdését, az egymás munkakörének és szaktudásának a megbecsülését és a kölcsönös elszámolásokat.

Nincs még olyan messze az az idő, amikor az összes nagyobb gazdaságokban a mezőgazdaság játszotta a primhegedűt és az erdő, mint másodrendű tényező, sokszor csak mint vadászterület vagy tartaléktőke szerepelt, amelyhez elég sokszor nyúlt a birtokos a mezőgazdasági beruházások címén.

De volt olyan eset is, ahol a vadászat révén az erdészet jutott a vezető szerephez, sőt a változott gazdasági viszonyok, valamint a földreform következtében ma már több példát találunk erre is.

Sok vezető követte el a hibát, hogy erőszakosan nyúlt bele — valljuk meg, — hozzáértés és megfontolás nélkül, sőt a szakember ellenkezése ellenére, a másik gazdasági ág ügyeibe.

Mennyi kárát vallotta az ilyen beavatkozásnak mindig nemcsak a másik gazdasági ág, de maga a birtokos és a birtok is!

Ne vitassuk mi, tisztelt Uraim, az elsőséget ma sem egymás között, sem más ágazatokkal szemben, hanem ismerjük el, hogy ma már minden ágazat vezetése egész embert és pedig jól képzett szakembert kíván.

Ismerjük el azt, hogy bármennyi közös vonatkozás van is a foglalkozásunk között, százezre több a különbség, amit pedig a saját ágazatára vonatkoztatva a másik tud.

Vigyázzunk, nehogy a két ágazat között az elsőségért folyó versengés idegent, nem szakembert ültessen mindkét ágazat nyakára! Mert erre is már éppen elég szomorú példát láttunk.

Támogassuk őszintén egymásnak a teljes függetlenségre való törekvését és kerüljük a másik ágazat munkakörébe való beavatkozást.

Becsüljük meg egymás szakmáját és különleges képesítését.

Ismerjük el becsületesen felfelé, hogy a másik ágazat tenni-valóinak nem mi vagyunk, hanem az arra képesített szakemberek a mesterei.

Már pedig „ki minek nem mestere, hóhére az annak!” — mondja a közmondás. Esetleg velünk szemben felvetett kérdésnél kérjük magunk a birtokost a szakember meghallgatására s térjünk ki a beavatkozás elől. Soha ne felejtjük el azt, hogy aki nem becsüli a más ember képzettségét, az nem kívánhatja joggal a saját képzettsége elismerését sem.

Ami pedig az elszámolások kérdését illeti, akármilyen lényeges szükséglet kielégítéséről van is szó, *soha se akarjunk a másik ágazat rovására fényes eredményeket kimutatni!*

Értékeljük és számoljuk el becsületesen egymással azt, amit egymásnak adunk, nehéz időkben pedig iparkodjunk egymáson segíteni.

Hányszor nyújt az igények bizonyos mértékű leszállítása, a könnyebben nélkülözhető anyagok átengedése stb. módot arra, hogy a másik ágazatot nehéz helyzetből kisegítsük.

Ne mulasszuk el ezt az alkalmat a testvéri jobb nyújtására, mert nem tudhatjuk, nem szorulunk-e rövid időn belül magunk is arra!

Ezek a megállapítások egyformán vonatkoznak mindkét ágazatra, s a kérdések is egyformán szólnak mindkettőhöz.

Mert méltóztassanak elhinni, hogy erre a testvéri megértésre és összefogásra mindkét ágazatnak feltétlen szüksége van.

Hiszen a küzdelem a közös bajok orvoslásáért, a közös gondok elhárításáért ma is folyik.

Én azt hiszem, joggal hivatkozhatom arra a küzdelemre, amit a gazdasági és erdőgazdálkodási nyugdíjintézet létesítéséért együtt folytattunk le, ahol a hűséges fegyvertárs kitartásával és bátor szókimondással tudtuk dülőre juttatni a közös ügyet.

Azt hiszem, joggal hivatkozhatom arra is, hogy erdőmérnök is követelte a törvényhozásban a mezőgazdasági képzettségnek az állami igazgatás legfelső irányításában megfelelő szerephez juttatását; hogy erdőmérnök hivatkozott arra, mennyire hibás a szakképzett gazdáknak a vezető állásoktól való elszorítása.

Méltóztassék megengedni, hogy megismételjem az előbbi mondást:

Nincs még két ágazat, amelyik annyira egymásra volna utalva, mint a gazdaság és az erdőgazdálkodás.

És méltóztassanak meggyőződve lenni arról, ha testvériesen összefogva, egymást megértve, megbecsülve és támogatva megmutatjuk azt, mit tud a szakértelem, az odaadó és megfeszített munka ebből az áldott magyar földből kitermelni: önként hullik ölünkbe az a része a vezetésnek, amely bennünket szaktudásunk és eredményes munkánk alapján, Isten és ember előtt joggal megillet.

Hiszen csak az volna a természetes, ha a földművelésügyi ügyekkel foglalkozó osztályok élén mindenütt szakképzett, okleveles gazda állana s a földművelésügyi minisztérium adminisztratív államtitkári székei közül egyikben műszaki ember, a másikban okleveles gazda ülne.

Ezt a harcot végigharcolni pedig kötelességünk, nemcsak magunkkal és nemzetünkkel szemben, de azzal a magyar földdel

szemben is, amelyből vétettünk, amellyel egész életünkön át foglalkozunk és dolgozunk, s amelyben nyugodt lélekkel akarunk megpihenni.

*

Forstmann und Landwirt. Von Z. Biró.

Vortrag des Verf., gehalten anlässlich des II. Fortbildungskurses für Landwirte.

Bei gemeinsamer Anstellung entstehen zwischen den Leitern der Forstbetriebe einerseits, bzw. den Landwirtschaftsbeamten andererseits häufig auch heute noch ernste Gegensätze, die teils sachlicher, teils persönlicher Natur sind.

Erstere können vorwiegend auf das fortschreitende Platzgreifen der Landwirtschaft, auf die Beweidung des Waldes und auf den Wildschaden zurückgeführt werden. Persönliche Schwierigkeiten bereiten hauptsächlich: die Frage des Vorranges, und der Kompetenz, sowie die gegenseitigen Verrechnungen.

Verf. zeigt den Weg der Verständigung, betont die steigende Bedeutung der Holzzucht, die Dringlichkeit der Weideverbesserung, das Anrecht auf vollen Wildschadenersatz, wünscht aufrichtige Anerkennung besonderer Fachkenntnisse, bzw. aller Leistungen und weist mit Nachdruck auf die Notwendigkeit vereinter Arbeit hin.

*

L'ingénieur des forêts et l'intendant agricole. Par Z. Biró.

Employés dans la même exploitation, ils entrent quelquefois en conflit pour des raisons *objectives* telles que: extension de l'agriculture, pâturage, élevage du gibier, et pour des raisons *subjectives* provenant des questions de primauté, de compétence et de décompte.

L'Auteur indique la voie de la compréhension mutuelle et insiste sur la nécessité de la collaboration.

*

The Forest Engineer and the Agricultural Officer. By Z. Biró.

When employed on the same estate the causes of friction between them are: the expansion of agriculture, and the management of pastures and game. Personal controversies arise over the questions of priority, competence and reciprocal accounts.

The author shows how to arrive at an understanding and stresses the necessity of co-operation.

Videant consules!

Hargita-Váralja Jelképes Székely Község kiadásában egy közel 60 oldalas kis füzet jelent meg „A székelység hivatása a Kárpátmedencében“ címmel.

Szerzője: Csik-Szent-Mártoni Szabó István m. kir. hadiműszaki törzskari százados, okl. gépészmérnök.

A füzet 31. és 32. oldalán szószerint a következő javaslat van: „Az állattartás elősegítéséhez igen fontos a jelenleg divatos erdőgazdálkodási rend megváltoztatása. Ma előírás, hogy az erdő levágása után azonnal újra kell ültetni a talajt. A Székelyföld

a legkiválóbb erdőtalaj. Sok csapadék következtében dús a tenyészete. Ezért a vágásterületet már az első évben derékig érő fű veri fel s ebben a kis csemete csak sínylődik, illetőleg jórészt kipusztul. Igaz, hogy a csemeték körüli sarlózással levegőhöz lehet juttatni a fácskát, de hát ezt a közbirtokosságok nem szokták megcsinálni. Kipróbált jó módszer a következő: a vágásterületet 6—8 évig legelőnek kell meghagyni s azután beültetni. Ez alatt az idő alatt a szarvasmarha megtapodja a földet, a napfény szárító hatása is elvon valamit az őserdőből, a csemeték könnyebben erőre kapnak. Így ugyan az erdő utánpótlásában késés áll elő, de ez csak egyszeri késelem. A rendszer továbbfolytatása folytonos üzemet biztosít. Ezzel szemben azonban 5—6 évig kiváló mézelő területek, illetőleg legelők keletkeznek. Az erdők felnövését pedig idejekorán való *ritkítással* gyorsítani lehet.

A kérdés másik része a karsztosodás felé haladó, évtizedek óta legelőnek használt hegyoldalak fásítása, *amíg nem késő!* Ezt parancsolja a vízgazdálkodás, a tájszépesség kívánalma és az utódok joga!“

*

Nem tartottam volna szükségesnek a javaslattal itt foglalkozni, ha nem juttatták volna azt el a törvényhozás minden tagjához és ha politikai körökben nem hallottam volna arról, hogy még ezen túlmenő javaslatok is vannak „az erdő- és legelő-váltogazdaságról“.

Ezek a javaslatok pedig nem kívánnak semmi mást, mint hogy a levágott területeket 20 (Húsz) éven át használják legeltetésre és azután újból erdősítsék be!

A megokolás egyszerű!

Az első 5—6 évben a buja, laza talajon csak gyomfélék verődnek fel s így legeltetési szempontból értékük csekély.

Az 5., 6. év táján megletelesenek a gypet alkotó füvek s akkor a legelőérték nagyobb, ellenben a 20. év táján már elhatalmasodik a szőrfű, amelyiknek a legeltetési értéke majdnem semmi, akkor tehát vissza kell adni a területeket az erdőgazdaságnak, hogy ültesse be.

Alig olvastam vagy hallottam még tervezetet, amelyik az *esztelen rablógazdálkodásnak, az előrelátás hiányának, a következmények meg nem fontolásának* a bélyegét annyira magán hordozná, mint ezek a javaslatok.

Sorra veszem és bizonyítani fogom mind a három állítást.

1. A javaslat tökéletes rablógazdálkodás, mert semmi más célja nincs, mint munka, áldozat és gondoskodás nélkül kiszarolni azt a termőréteget, amit évtizedek, sőt sokhelyütt évszázadok rendes erdőgazdálkodása magában az erdőben felhalmozott.

Mert hogy a javaslattevő a terület gondozására, a termőerő

fenntartására egyáltalán nem gondol, annak a legékebben szóló bizonyítéka az, hogy a kihasználás után, illetőleg a teljes kizsárolás után, amikor már a nem gondozott legelőn a szőrű hatalmasodik el, készséggel bocsátja vissza az erdőgazdaságnak, hogy csináljon vele, amit tud!

Pedig már maga a kis füzetből vett idézet második bekezdése előre jelzi, mi lesz ezeknek a területeknek a sorsa: vízmosás-képződés, talaj- és hegycsúszások, helyenként elmocsarosodás vagy karsztképződés.

Aki nem hiszi, menjen végig a budapest—esztergomi, vagy a kisterenye—parádi vasútvonalon, de nézze meg a visszakerült hegyvidékek legelő céljaira kiosztott részeit is akárhol és meglátja, mik lesznek a 20 éves legeltetés következményei.

2. Hogy mennyire hiányzik a javaslatokból az előrelátás, azt bizonyos mértékig már azok is igazolják, amiket a rablógazdálkodásra vonatkozóan mondtam. De ennél tovább is kell mennünk.

Alig néhány évvel a trianoni átok után megkezdődött azokon a vizeken, amelyeknek a forrásvidéke az elszakított területre esik, — a mértéktelen erdőirtás következtében — az árvizek korszaka.

Először a Kőrösökön, de a múlt év tavaszán és azt néhány évvel megelőzőleg már a Maroson, a Szamoson és az Olt völgyén is meg lehet látni, mit jelent az erdők jelentős részének a lepusztítása.

Igaz ugyan, hogy a javaslat hallomás szerint csak a Székelyföldre vonatkozik, ne felejtjük azonban el, hogy a 4 székely vármegye erdőterülete meghaladja az 1 millió kat. holdat s ne feledjük el azt sem, hogy ha ez a rendszer az ország egyik végéről elindul, egy-két éven belül olyan *politikai jelszó* lesz belőle, amelyiket semmiféle hatalom megállítani nem fog.

A magyar hegyvidék erdőterületeit ma már — Istennek hála — kb. 4 millió kat. holdra tehetjük.

Átlagos 80 éves vágásfordulóval számolva ez évi 50.000 k. hold vágásterületnek felel meg.

Ha csak az első 6—8 éves tervet veszem, ez 300.000—400.000 holdon, ha ellenben a 20 éves tervet veszem, ez 1.000.000 k. holdon tünteti el a talajt-védő, a csapadékot-elosztó és -felfogó erdőtakarót.

Ha m²-ekben fejezem ki, akkor a 6 évi legeltetés több mint 1700—2300 millió, a 20 éves legeltetés pedig több mint 5700 millió m²-t változtat át olyan területté, amelyiken a csapadéknak nagy része akadálytalanul fog a völgyekbe lerohanni.

Mivel pedig ezeken a magashegységi részekén az átlagos csapadékmennyiség megközelíti az 1 m-t, sőt sokhelyütt jelentősen meghaladja, egész nyugodtan számíthatunk avval, hogy

ugyanannyi m³ víz nem az erdők által elosztva, hanem a tavaszi olvadás vagy erősebb csapadékok idején rendkívül magas árhullámokban fog a folyókon lerohanni s a hordaléktömeg, amit magával hoz, a mához képest megsokszorozódik.

Fokozódik a medrek eliszapolása, a mederfenék szintjének az emelkedése és megszaporoznak az elfajulások.

Ne higgyenek itt nekünk, az erdőmérnököknek, de kérdezék meg a magyar vizek gondozóit és szabályozóit, mit fog jelenteni az, ha ennyivel nagyobb erdőtlen területről fogja a víz évről-évre lesodorni a felső húmuszban gazdag, laza talajréteget.

3. De állítom azt is, hogy sem egyik, sem másik tervezet egyáltalán nem számolt a következményekkel.

Mert ugyancsak a 80 éves vágásfordulót véve alapul a 6—8 éves legeltetés 7 $\frac{1}{2}$ —10%-kal, a 20 éves legeltetés pedig 25%-kal csökkentti az erre a célra igénybevett magyar erdők területeit.

Azokét a magyar erdőkét, amelyek sok vonatkozásban ma sem fedezik az ország szükségletét s amelyekre a közel jövőben még erősebb megterhelés vár, mint a mostani időkben.

Mert bármelyik javaslat megy is keresztül, ez azt jelentené, hogy a megfelelő terület 6—8, illetőleg 20 év tartamára teljesen kiesik az erdőgazdaság és faellátás szolgálatából.

A veszteség azonban, amit az egész nemzetgazdaság ezen a címen szenvedne, még sokkalta nagyobb.

Aki csak egyszer próbálta, mit jelent az ilyen kizsárolt legelőkön újra erdőt teremteni, az nem fogja kétségbe vonni azt az állítást, hogy ezeknek az újraerdősítése kat. holdankint legalább 100—120 pengővel több kiadást jelent, mint a friss vágásterületek felújítása.

Sőt, mivel a területek 50%-ánál számolhatunk a költséget alig igénylő természetes felújúlással (különösen a bükkösökben), a többkiadást egész nyugodtan becsülhetjük 160 pengőre k. holdankint.

Ez egymagában évi 8 millió pengővel terhelné a magyar erdőgazdaság mérlegét.

És vajjon vállalja-e a mezőgazdaság nemcsak ennek a többtehernek a viselését, de még azt a többköltséget is, amit a területek legalább felénél szükségessé váló megismétlődő pótlások emésztenek fel s amit gondolkodás nélkül becsülhetünk az előbbi összeg 40%-ára, tehát több mint 3 millió pengőre.

Számol-e azokkal a költségekkel, amiket a folyók elfajulása az ármentesítésnél, az árvízkarok helyreállításánál okozni fog.

Számol-e azzal a költségtöbbséggel, amit a megfogyott és megdrágult faanyag beszerzése magának a mezőgazdasági termelésnek, de az egész ország közlekedésének, ipari termelésének stb. okozni fog.

Mert a növedékvesztés nemcsak akkora százalék lesz, amekkora terület kiesik az erdőgazdaság használatából.

Azt még a hozzánemértő is be fogja látni, hogy a jókarban lévő, televényben gazdag erdei talajon telepített erdő fejlődése egészen más, mint a kiszarolt, letaposott vagy begyepesedett legelőterületen telepített fiatalosé.

Nemcsak azt a 6, illetve 20 évi növedéket veszíti el az erdőgazdaság, ami a legeltetés ideje alatt elmarad, de számolnunk kell azzal is, hogy az ilyen területen később felverődött erdő legalább 15—20%-kal, sőt lesznek helyek, ahol 50%-kal kisebb fatermést fog adni, mint az érintetlen erdőtalajon megtelepített állomány.

Próbáljuk csak ezt számokban feltüntetni.

Az előhasználatok (gyerítések) figyelembevételével évenként és holdanként $3\frac{1}{2}$ tömör m^3 az a legkisebb famennyiség, amivel ezeken a területeken rendszeres gazdálkodás esetén mint évi növedékekkel számolhatunk.

A 6—8 éves legeltetés mellett tehát k. holdankint 21—28. a 20 éves legeltetés mellett pedig ugyancsak k. holdankint 70 tömör m^3 -t tesz ki csupán ez az elveszett növedék.

Ha az utolsó főhasználat fatömegét csak 200 m^3 -rel számolom, k. holdankint a csökkenő hozadék további 30—40 m^3 veszteséget jelent.

K. holdankint 51—110 tömör m^3 lesz tehát a veszteség a rendes erdőgazdálkodás mellett várható fahozammal szemben, ami az évi 50.000 kat. hold vágásterületre számítva évente 2.5—5.5 millió tömör m^3 veszteséget jelent az elérhető fatermessel szemben.

Ha egy tömör m^3 -nek a töértékét csak 8 pengővel számítom is, évi 20—44 millió P veszteség éri a magyar gazdasági életet.

Ha pedig avval számolunk, hogy mibe fog kerülni ennek a fatermésnek a külföldről való pótlása, akkor évi 75—150 millió többlet-kiadáshoz jutunk el.

Nyiltan és teljes meggyőződéssel állítom, hogy ha csak az elveszítendő évi töértéknek (20—40 millió) a 30%-át fordítják évente a legelők rendbehozására és karbantartására, amit a mi mezőgazdaságunk még ma is — eléggé nem hibáztatható módon — teljesen elhanyagol, akkor nem születik meg senki agyában ilyen hihetetlenül káros elgondolás, amely teljesen tönkretenné annak a vidéknek a jövőjét, amelyiknek a népén pillanatnyilag meg nem fontolt eszközökkel segíteni akar.

Azzal ugyanis tisztában kell lenni, hogy *a hegyvidék szaporodó népességét nem mezőgazdaságilag, hanem csak ipari foglalkoztatással lehet helyhez kötni*, jobb sorshoz juttatni és jövőendő ellátását biztosítani.

Azok a példák, amelyekre az előbb utaltam, már eléggé igazolják, mit jelent a hegyvidéken a mezőgazdasági művelés és a rendszertelen legeltetés túlhajtása.

De rá kell mutatnom arra is, hogy az előbb említett $2\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ millió m³ hozadékvesztés — a mai munkabérvizonyokat tekintve — tisztán a fatermelésnél — 40—100 millió pengő évi munkabérvészteséget jelent a környék lakosságára.

Azt pedig, hogy az ipari feldolgozás (fűrészipar, cellulózgyártás, papír- és vegyi-ipar, műrostgyártás stb.) az ipari munkabérekben is ugyanennyi vagy még több veszteséget jelent, felesleges bizonyítani.

Kétségtelen tehát, hogy ezt a veszteséget semmivel sem kárpótolja az a látszólagos pillanatnyi előny, amit ezeknek a területeknek legeltetésre való kiszolgáltatása az állattenyésztés szempontjából esetleg jelentene.

*

Ma még csak tervek és javaslatok, de nem tudjuk azt, hogy izgatás, vagy egyéb célok szolgálata mikor fogják ezeket a terveket a nagy nyilvánosságba bedobni.

Pedig a nemgondolkozó tömeg az ilyen szemre tetszetős javaslatok elfogadására és követelésére mindig hajlamos és könnyen kapható.

Ezért kell minden komolyan gondolkozó embernek felemelni a szavát még a gondolat ellen is, amelyik elkopárosodott területek és csenevész erdők hazájává akarja átalakítani azt a területet, amely nemcsak az egész Magyarország faellátásának a biztosítására, de a saját lakossága jobb jövőjének és boldogulásának az elősegítésére is hivatott.

Biró Zoltán.

*

Videant consules! Von Z. Biró.

In einer jüngst erschienenen Abhandlung wird im Interesse der Viehzucht Siebenbürgens eine 6 Jahre lang dauernde Beweidung aller Schlagflächen verlangt. — Auch wurden Stimmen laut, die sogar eine Wechselwirtschaft zwischen Holzzucht und Weidebetrieb vorschlagen, ebenfalls zu Lasten des Waldes.

Verf. nimmt gegen die gefährlichen Pläne schärfstens Stellung und berechnet auch die mutmasslichen Verluste, die die Forst- und Volkswirtschaft des Landes im Falle solcher Versuche zu erleiden hätte.

*

Videant consules! Par Z. Biró.

L'alternance de la forêt et du pâturage — que certains novateurs préconisent en Transylvanie — représente, d'après l'Auteur, un très grand danger à la fois pour la sylviculture et pour l'économie nationale de la Hongrie.

*

Videant Consules! By Z. Biró.

The author points out that the rotation of silviculture and pasturage in Transylvania — proposed by some reformers — would be very dangerous to forestry as well as to national economy in Hungary.

Adatok a borsodi Bükk gerinces-faunájához.

Írta: Vásárhelyi István.

(2. közlemény.)

MADARAK. (AVES.)

I. VERÉBALKATÚAK. (PASSERES.)

VARJÚFÉLÉK. (CORVIDAE.)

Holló. (*Corvus c. corax* L.) Ritkán, kóborlás közben kerül a Bükkbe. Régebről Szendrei említi Hámorból, Herman Ottóra hivatkozva. 1902-ben Imecs B. lőtt egyet lődögön Pétersaránál. 1938. IV. 12.-én egy magányos példányt figyeltem meg a Garadnavölgyben. 1938. IV. 14.-én pedig egy hímeket kaptam Diósgyőrből. 1938. IX. 30.-án a garadnavölgyi olvasztó fölötti erdő részben szarvasdögön észleltem két darabot.

Dolmányos-varjú. (*Corvus cornea cornix* L.) Ritka fészkelő. Költ: Kékmező, Bekény, Kisgyőr, Mocsolyás, Kács, Szilvásvárads és Diósgyőrben. Lőtt példányaim Mélyvölgyből, Szent István-tetőről és Fehérkőről származnak.

Vetési-varjú. (*Corvus f. frugilegus* L.) Télen közönséges. Diósgyőrben, Kékmezőn, Kisgyőrben, Bábonyban, Szilvásváradon, Felsőtárkányban és Egerben észleltem. Ilyenkor a Bükk belsejébe is elvetődik. Így 1929. XII. 8.-án egy nagyobb csapat, az országúton szedegetve, a Lilla-szállóig jutott föl. 1938. X. 27.-én pedig a Garadnavölgy fölött keringett egy nagy csapat.

Csóka. (*Coloeus monedula spermologus* Vieill.) Télen a vetési varjúval együtt annak lelőhelyein fordul elő.

Örvös-csóka. (*Coloeus monedula soemmeringii* Fischer.) Ritka. 1932. I. 12.-én Diósgyőrből egy hímeket, 1934. II. 6.-án Kisgyőrből egy tojót. 1936. XII. 29.-én pedig Diósgyőrből ismét egy hímeket kaptam.

Szarka. (*Pica p. pica* L.) Ritka költő. Fészkelési helyei: Diósgyőr, Kisgyőr, Bekény, Felsőtárkány, Eger és Szilvásvárads. Száma télen fől-szaporodik. Ilyenkor kaptam lőtt példányt: Diósgyőr, Vasgyár, Kékmező, Mocsolyás, Dédes, Mályinka és Perecesről.

Fenyőszajkó. (*Nucifraga c. caryactates* L.) Egyes években ősszel, télen előfordul. 1930. VIII. 26.-án Mauks dr. figyelte meg a szentléleki romoknál. 1932. IX. 23.—XII. 6.-ig Hollóstető és Újhatárol 5 példányt, 1932. XI. 24.-én Bagolyhegyről 2 példányt, 1932. XII. 2.-án Csanyik-völgyből 2 példányt és 1939. X. 16.-án a középgaradnai rakodórol kaptam egy példányt. Ismert előfordulási helyei még: Parasznya, Pereces, Ládi erdő, Lillafüred. Igen szelidek. Az embert közelre bevárják. Az elejtettek gyomrában bükkmag, tölgyemakk s mogyoró volt. Az 1939. X. 16.-án elejtett gyomrában pedig lótrágyából szedett kukoricát és zabot találtam.

Szibériai fenyőszajkó. (*Nucifraga c. macrorhynchus* Brehm.) Ritka. Csupán egy példány került kézre 1933. XI. 18.-án Újhatán. (Meghatározta Greschik J. dr.) Ez a Nemzeti Múzeum gyűjteményében van.

Szajkó. (*Garrulus g. glandarius* L.) Közönséges fészkelő az egész Bükkben. Télen-nyáron mindenütt megtaláljuk.

SEREGÉLYFÉLÉK. (STURNIDAE.)

Seregély. (*Sturnus v. vulgaris* L.) Közönséges fészkelő. Odukban bővelkedő tölgyesekben költ. Fészkelő helyei: Ládi erdő, Kékmező, Mocsolyás, Bekény, Bábonny és Felsőtarkány. Őszi, tavaszi vonuláskor sokszor százas csapatait is meg lehet figyelni. Enyhe télen át is telet.

Pásztormadár. (*Pastor roseus* L.) Csupán egyszer 1925. nyarán észlelték Kisgyőrben, ahol ekkor költött is.

MÁLINKÓFÉLÉK. (ORIOLOIDAE.)

Aranymálinkó. (*Oriolus o. oriolus* L.) Elég gyakori fészkelő. Költő helyei: Diósgyőr, Vasgyár, Miskolc, Ládi erdő, Óhuta, Kékmező, Kisgyőr, Mocsolyás, Bekény, Aranyos, Hollósetető, Répáshuta, Felsőtarkány, Felnémet, Eger, Cserépváralja, Cserépfalu, Szilvásvár, Dédes, Mályinka, Perces, Parasznya, Barosakna, Csanyikövölgy, Hámor, Lillafüred és Garadnavölgy.

PINTYFÉLÉK. (FRINGILLIDAE.)

Meggyvágó. (*Coccothraustes c. coccothraustes* L.) Az egész Bükk területén közönséges fészkelő. Itt is telet és ilyenkor nagy falkákban kóborol.

Zöldike. (*Chloris c. chloris* L.) Fészkelő. Költ: Diósgyőr, Hámor, Lillafüred és Garadnavölgyben. Erős télen elvonul.

Tengelic. (*Carduelis c. carduelis* L.) Fészkelő. Télen nagy csapatokban jár. Fészkelve találtam: Diósgyőr, Ládi erdő, Kékmező, Hollósetető, Újhuta és Lillafüreden.

Csíz. (*Carduelis spinus* L.) Fészkelésére nincs adatom, de költési időben a jávorkúti fenyvesekben többször megfigyeltem. Különösen ősszel az égerfával szegett Színva alsószakasza mellett, minden évben sok van. Ilyenkor a környék madarászai tömegesen fogják.

Kenderike. (*Carduelis c. cannabina* L.) Fészkelő. Költve találtam: Diósgyőr, Vasgyár, Miskolc, Hámor, Lillafüred, Újhuta és Szilvásváradon. Ősszel nagy csapatokban kóborol.

Zsezse. (*Carduelis f. flammea* L.) Ritka téli vendég. 1937. XII. 6.-án Hollósetetőről kaptam egy szépen színezett, öreg hímét.

Csicsörke. (*Serinus canarius serinus* L.) Egyes helyeken közönséges fészkelő. Én Lillafüreden, Diósgyőrben és Miskolcon figyeltem meg. Innét kaptam tojásait és fiókáit. Legalaposabban *Mauks K. dr.* tanulmányozta. Az ő adatai a következők. 1925. június 5.-én Mocsolyáson egy pár. (valószínűleg költő.); 1926. Diósgyőr-Vasgyár mellett: fiókák; 1927. Diósgyőr-Vasgyár mellett (költési idő alatt): 10–12 pár; 1927. IV. 1.-én Lyukóvölgyben, 1927. IV. 27.-én Perces bányánál: egy pár; 1927. IV. 17.-én Diósgyőr; 1927. VII. 3.-án Miskolcon; 1927. VI. 24.-én Lillafüred; 1932. V. 29.-én Barosakna; VI. 5.-én Nagyvisnyó; 1934. VI. 13.-án Eger; 1936. VII. Nagyvisnyó. A Bükkben legkorábbi érkezése: III. 25., a legkésőbbi pedig IV. 15. Távozását legkorábban X. 4.-én, legkésőbb pedig XI. 6.-án figyelték.

Nyugati-süvöltő. (*Pyrrhula p. coccinea* Gm.) Minden télen előfordul, több-kevesebb számban. Lelőhelyeim: Diósgyőr, Hámor, Lillafüred, Újhuta, Hollósetető, Bekény, Kékmező, Garadnavölgy, Szentlélek és Várvölgy.

Kis-keresztcsőrű. (*Loxia c. curvirostra* L.) Kóborlás közben néha fölkeresi a Bükk fenyveseit. A jávorkúti fenyvesben *Mauks dr.* is megfigyelte. Innét kaptam 1937. VIII. 26.-án egy fiatal hímét.

Erdeipinty. (*Fringilla c. coelebs* L.) Az egész Bükkben közönséges fészkelő. Enyhe télen az öreg hímek közül sok át is telet.

Fenyőpinty. (*Fringilla montifringilla* L.) Télen előfordul. 1929. XII. 6.-án Diósgyőrből, 1932. I. 14.-én Kékmezőről kaptam egy-egy hímét. 1939. XII. 28.-án pedig Hollóstatőről egy tojót.

Házi-veréb. (*Passer d. domesticus* L.) Elterjedése az emberi településekhez, helyesebben: a lőtartáshoz kötött. Miskolctól, Diósgyőrön, Hámoron át a Lillafüredi állomásig mindig közönséges volt. De 1931-ig a Lillaszállóig nem jutott föl. Ettől az évtől kezdve azonban itt is tartanak lovakat s vele együtt a házi-veréb is mindjárt megtelepedett. S itt rendszeresen fészkel. Az egész Garadnavölgyből hiányzik. De a völgy végében levő Ómasa községben már ismét található. A többi bükki falu körül is mindenütt látható.

Mezei-veréb. (*Passer m. montanus* L.) Az előbbivel vegyesen, teljesen azonos tenyésztérületeken él.

Sordély. (*Emberiza c. calandra* L.) Költés idején a lyukóvölgyi réten Mauks dr. figyelte meg. 1938. V. 1.-én Kisgyőrből egy hímét, V. 15.-én pedig Kékmezőről egy tojót kaptam.

Citromsármány. (*Emberiza c. citrinella* L.) Közönséges költő. Fészket utak mellett, kaszálók, rétek, legelők szélén, még a fenyvesekben is megtaláljuk. Télen az utakon szedeget s emberlakta helyekre is behúzódik. Tojásait, fiókáit találtam: Csanyikvölgy, Lillafüred, Hollóstató, Bekény, Mocsolyás, Garadna- és Várvölgyön.

Nádi-sármány. (*Emberiza s. schoenicus* L.) Mauks dr. figyelte meg a Vasgyárban, a Szinva mellett.

PACSIRTAFÉLÉK. (ALAUDIDAE)

Bübos-pacsirta. (*Galerida c. cristata* L.) Fészkelő. Miskolctól Diósgyőrig gyakori. Itt azonban az állami csemetekerten túl, még télen sem hatol föl. Tojásait, fiókáit találtam: Kékmező, Aranyos és Diósgyőrben.

Erdei-pacsirta. (*Lullula a. arborea* L.) Gyakori fészkelő. Tojásait találtam: Jávorkút, Szentlélek, Várvölgy, Hollóstató, Bekény és Latorban.

Mezei-pacsirta. (*Alauda a. arvensis* L.) A mezőgazdaságilag művelt részekén közönséges. Tojásait, fiókáit találtam: Diósgyőr, Kékmező, Aranyos, Felsőtárkány és Egerben.

BILLEGETŐFÉLÉK. (MOTACILLIDAE)

Parlagi-pityer. (*Anthus c. campestris* L.) 1926. IX. 1.-én a percesi völgyben Mauks dr. figyelt meg egy példányt.

Erdei-pipis. (*Anthus t. trivialis* L.) Fészken megfigyeltem: Bekényben, Újhután és a Hollóstatón. 1936. V. 28.-án Bekényben egy kakuktojásos fészkeletet gyűjtöttem. Ez jelenleg Povázsay L. (Békéscsaba) gyűjteményében van.

Sárga-billegető. (*Motacilla f. flava* L.) 1939. IV. 6.-án Diósgyőrből egy öreg hímét kaptam; a távbeszélővezetéknek repült neki.

Hegyi-billegető. (*Motacilla c. cinerea* Tunst.) Vizek mellett közönséges fészkelő. A diósgyőri vártónál, a görömbölyi meleg vizeknél és a garadnai halastavaknál néha át is telet. Fészkelve találtam: Lillafüred, Hámor, Garadna-, Várvölgy, Jávorkút, Szilvásvárads és Felsőtárkányban. Alsóhámor alatt egy sziklafalán levő fészkekben, majdnem minden évben, kakukot költ.

Barázdabillegető. (*Motacilla a. alba* L.) Vizek mellett ez is közönséges. Fészkelve találtam: Lillafüred, Garadna-, Várvölgy, Szilvásvárads

és Diósgyőrben. 1939. V. 16.-án a középgaradnai rakodón, ölfarakásban levő fészkeben, kakukfiókat találtam.

FAKUSZFÉLÉK. (CERTHIDAE.)

Erdei-fakúsz. (*Certhia f. familiaris* L.) Télen-nyáron előfordul. 1938. V. 26.-án Jávorkúton fiókás fészket, míg 1939. VI. 14.-én a kőpüsi sziklán, tölgyfa-résben tojásait találtam.

Hajnalmadár. (*Tichodroma murraria* L.) Minden télen megjelenik. Előfordulására az első irodalmi adatot *Bérczy* könyvében (kómászó-harkály, *Certis muraria*, *Mauer-Specht* néven) találjuk. 1929-től minden télen figyelem. Azelőtt *id. Szeőts B.* és *Mauks dr.* figyelték. Az itteni fészkelése állandóan kísért szakkörökben, de erre adatom nincs. Legkorábbi érkezését IX. 24.-én, legkésőbbi távozását pedig V. 1.-én észleltem.

CSÜSZKAFÉLÉK. (SITTIDAE.)

Csúszka. (*Sitta europaea caesia* Wolf.) Télen-nyáron előfordul. Télen cinegékkel társulva, az utakon, lovak hullatékából táplálkozik. 1938/39. telén eltűnt, úgyhogy novembertől csupán csak egy példányt tudtam megfigyelni, holott más teleken azon a területen, 10—15 darabot is számláltam naponta. Az 1939/40. évi szigorú télen már ismét a szokott számban volt. Tojásait, fiókait találtam: Lillafüreden, Jávorkúton, Mélyvölgyben és Mahocán.

CINEGEFÉLÉK. (PARIDAE.)

Szécincinege. (*Parus m. maior* L.) Télen-nyáron közönséges. Fészket találtam: Diósgyőr, Vasgyár, Miskolc, Hámor, Lillafüred, Jávorkút és Bekényben.

Kékcinege. (*Parus c. caeruleus* L.) Télen-nyáron mindenütt megtaláljuk, de kevesebb számban, mint az előbbit. Fészket találtam: Lillafüred, Hollóstető, Szentlélek és Diósgyőrben.

Fenyves-cinege. (*Parus a. ater* L.) Télen előfordul. Fészkelve sohasem találtam ugyan, de 1938. VI. 18.-án a jávorkúti fenyvesből egy öreg hímeket kaptam. Tehát fészkelése nem lehetetlen.

Búboscinege. (*Parus cristatus mitratus* Brehm.) Ritka teledő. Csupán 1937. I. 6.-án kaptam Hollóstetőről egy szépen színezett hímeket.

Barátcinege. (*Parus palustris communis* Bald.) A szécincinege után a legközönségesebb. Télen-nyáron megtaláljuk. Fészkelő helyei: Diósgyőrben, Lillafüreden és a Garadnavölgy.

Őszapó. (*Aegithalos caudatus europaeus* Herm.) Télen-nyáron közönséges. Fészket találtam 1937. IV. 19.-én a középgaradnai fiatalosban.

Sárgafejű-királyka. (*Regulus r. regulus* L.) Télen mindenütt gyakori. Lelőhelyeim: Jávorkút, Hollóstető, Lillafüred és Garadnavölgy.

Tüzesfejű-királyka. (*Regulus i. ignicapillus* Tem.) 1937. XII. 22.-én Jávorkútról kaptam egy hímeket és egy tojót.

GEBICSFÉLÉK. (LANIDAE.)

Kis-örgébcics. (*Lanius minor* L.) Az erdőszélek, utak melletti tisztásokon, legelők szélein levő bokrosban, mindenütt költ. Fészkelve találtam: Diósgyőr, Kékmező, Kisgyőr, Lator, Szilvásvárad, Jávorkút és Bábonyanban.

Nagy-örgébcics. (*Lanius e. excubitor* L.) Télen előfordul. Lelőhelyeim: Diósgyőr, Garadnavölgy, Szilvásvárad, Répáshuta, Újhuta, Felsőtárkány és Kékmező.

Vörösfejű-örgébcics. (*Lanius s. senator* L.) A Bükk faunájából

Mauks dr. mutatta ki először, mint fészkelőt. Az alábbiak az ő közléseiből származnak. Ládi erdő: 1926. V. 29; 1926. VI. 18.-án: két öreg és két fiatal; 1927. IV. 20.-án: egy drb; VI. 20.-án: három hím, 2 tojó; VI. 8—10.-ig: 8—11 drb fiatal; 1928. V. 1.-én érkeztek az első; V. 15.-én: 6 drb; VI. 11.-én: az első fészkek; VI. 19.-én: a második fészkek 5 tollas fiókával; 1928. VI. 16.-án: Parasznnya; 1932. V. 22.-én Sajóbáonyban: egy-egy fészkek s 1932. VI. 29.-én Alacsán: egy fészkelj fióka és egy magános öreg. 1929. VI. 16.-án a diógyőri papírgyártól egy öreg himet kaptam, s 1940. VI. 13.-án szintén itt figyeltem meg egy himet.

Tövisszúró-gébics. (*Lanius c. colluria* L.) Mindenütt közönséges fészkelő. Tojásait, fiókáit találtam: Diógyőr, Ládi erdő, Kékmező, Lator, Bekény, Hollóstető és Jávorkúton.

CSONTTOLLÚFÉLÉK. (AMPELIDAE.)

Csonttolú-madár. (*Bombicilla g. garullus* L.) Egy-egy télen nagy csapatokban keresi föl a *Loranthus* és *Viscum*-ban bővelkedő erdő-részeket. Lelőhelyeim: Bükkzsérc, Mályinka, Újhuta, Mocsolyás, Óhuta, Diógyőr, Vasgyár, Hollóstető, Puskaporos, Miskolc, Lillafüred, Parasznnya, Bekény, Kékmező, Tardona és Ládi erdő.

LÉGYKAPÓFÉLÉK. (MUSCICAPIDAE.)

Szürke-légykapó. (*Muscicapa s. striata* Pall.) Fészkelő. Tojásait Lillafüreden és Hollóstetőn találtam.

Kormos-légykapó. (*Muscicapa h. hypoleuca* Pall.) Csupán egy 1935. IV. 28.-án Lillafüreden elhullva talált, szépen színezett hím-példány alapján vehetem föl a Bükk faunájába.

Örvös-légykapó. (*Muscicapa a. albicollis* Tem.) Fészkei találtam: Lillafüred, Ládi erdő és Bekényben. Tavaszi vonuláskor gyakrabban kerül szem elé. Ilyenkor megfigyeltem: Diógyőr, Garadnavölgy, Hollóstető és Szentléleken.

Kis-légykapó. (*Muscicapa p. prava* Bechst.) A Bükk faunájából, mint fészkelőt, először *Herman Ottó* mutatta ki, egy 1903. VI. 27.-én Lillafüreden látott fiatal példány alapján. 5 tojásból álló fészkeljét 1933. VI. 5.-én találtam, szintén Lillafüreden.

Csilicsalp-fűzike. (*Phylloscopus c. collybita* Vieill.) Szép boltozatos fészket 1939. V. 28.-án találtam, 6 tojással, a Garadnavölgyben. Őszi, tavaszi vonuláskor gyakran kerül szem elé. Érdekes szokása, hogy a száradásra kitett varsákba bujik, úgy, hogy tavasszal s nyáron ilyenekben majdnem mindennap láttam.

Fitisz-fűzike. (*Phylloscopus trochilus fitis* Bechst.) 1933. V. 6.-án száradásra kitett varsában fogtam egy himet Lillafüreden.

Sisegő-fűzike. (*Phylloscopus s. sibilatrix* Bechst.) 1934. V. 20.-án találtam fészket, a szomorú rakodó felett, erősebb fiatalosban. Tavaszi megérkezése után, (április végén, május elején) hangját gyakrabban hallhatjuk, a neki megfelelő tenyésztérületen. Mind a három fűzikét nehéz megfigyelni kicsinysege és rejtett életmódja miatt.

Nádi-rigó. (*Acrocephalus a. arundinaceus* L.) Fészkelve a diógyőri vártó nádasában észleltem. Itt minden évben költ néhány pár. 1939. VI. 18.-án egy fészkekben kakuk-tojást találtam.

Cserregő-nádiposzáta. (*Acrocephalus s. scirpaceus* Herm.) 1932. VI. 12.-én a diógyőri vártó nádasában 5 tojásos fészket találtam, 1936. IV. 23.-án pedig Diógyőrből egy elhullott himet kaptam.

Énekes-nádiposzáta. (*Acrocephalus palustris* Bechst.) *Mauks dr.* szerint gyakori fészkelő a Szinva lapályán.

Kerti geze. (*Hippolais i. icterina Vieill.*) 1931. V. 24.-én és 1934. VI. 6. és 8.-án *Mauks dr.* figyelte meg a diósgyőri vasgyár kertjeiben. Tehát ekkor valószínűleg költött is.

Karvaly-poszáta. (*Sylvia n. nisoria Bechst.*) Rendes fészkelő diósgyőri vasgyár körül *Mauks dr.* szerint. 1939. VIII. 24.-én a vasgyárból én is egy öreg hímeket kaptam.

Kerti-poszáta. (*Sylvia b. borina Bodd.*) A vasgyár körül fészkel. (*Mauks dr.* megfigyelése.)

Barát-poszáta. (*Sylvia a. atricapilla L.*) Fészkelve találtam: a Szt. István oldalon, a Savósban és Hollóstatón. 1937. VII. 18.-án egyik garadnavölgyi fészkeben egy kakukfiókát találtam.

Mezei-poszáta. (*Sylvia c. communis Lath.*) A költés ideje alatt a vasgyár körül *Mauks dr.* figyelte meg.

Kis-poszáta. (*Sylvia c. curruca L.*) A vasgyár területén rendes fészkelőnek észlelte *Mauks dr.* 1939. V. 10.-én 4 tojásból álló fészek-alját találtam a garadnai halköltőnél.

Fenyőrigó. (*Turdus pilaris L.*) Téli nagyobb csoportokban kóborol. Régebben fogását nagyban úzték. Ma azonban már sehol sem fogják a Bükkben.

Léprigó. (*Turdus v. viscivorus L.*) Fészkelésére már bizonyítékot 1929 óta kerestem, mert főleg Jávorkúton és Szentléleken minden nyáron megfigyeltem. Végre 1939. V. 11.-én a szentléleki zárdarom fali üregében, a földtől 2 méterre, négy repülő fiókával találtam egy fészket. A fiókák közül egyet, s a fészket a Madártani Intézetnek adtam.

Énekes-rigó. (*Turdus ericetorum philomelos Brehm.*) Az egész Bükkben mindenütt megtaláljuk szépen kitapasztott fészket.

Szőlő-rigó. (*Turdus m. musicus L.*) Tavasszal, vonulásban, a Bükk fennsíkjain, *Mauks dr.* nagy csapatokban észlelte. Én 1934. III. 5.-én kaptam Lillafüredről egy hímeket.

Örvös-rigó. (*Turdus torquatus alpestris Brehm.*) 1933. IV. 22.-én kaptam egy hímeket Újhútaról. Vonuláskor még előfordult Jávorkúton is.

Fekete-rigó. (*Turdus m. merula L.*) Az énekes-rigó után a legközségesebb. Téli-nyáron itt van. Fészket nem tapasztja ki. 1936. V. 20.-án egy fiatal albinót kaptam a diósgyőri papírgyártól.

Kövi-rigó. (*Monticola saxatilis L.*) Fészkelését minden évben észleltem az alkalmas mészkőszirteken és bányákban. 1934-ben különösen sok volt. Fiókarepítés után 10—12-es csapatokat is lehetett látni. Főleg a madárcezesznye termését fogyasztották, amit több elejtett példány boncolásával állapítottam meg. Fészkelési időben észleltem: Molnár-sziklán, Lillafüreden, Diósgyőrben, Görömböly-Tapolcán. Tojásait találtam: Diósgyőrben 1936. V. 13.-án és a Mélyvölgyben 1938. VII. 12.-én. Tapasztalatom szerint évente kétszer is költ.

Hantmadár. (*Oenanthe o. oenanthe L.*) Költési időben megfigyeltem Vásárhelyen, Kékmezőn, Bekényben és Latorban. 1934. VI. 28.-án Jávorkúton találtam fészket, 4 tojással.

Rozsdás-csuk. (*Saxicola r. rubetra L.*) Fészket 1936. V. 20.-án 5 tojással Latorban találtam. 1939. VIII. 6.-án egy elhullott öreg nőtényt kaptam Diósgyőrből.

Cigány-csuk. (*Saxicola torquata rubicola L.*) A vasgyár körül — *Mauks dr.* szerint — gyakori fészkelő. 1937. IX. 16.-án Vásárhelyről egy elhullott hímeket kaptam.

Kerti-rozsdafarkú. (*Phoenicurus p. phoenicurus L.*) Gyakori fészkelő, tojásait, fiókáit találtam: Hollóstató, Jávorkút, Bekény, Diósgyőr és Alsóháromban. 1938. VI. 26.-án a hámorai tó fölötti sziklafalon levő fészkeben kakukfiókát találtam.

Házi-rozsdafarkú. (*Phoenicurus ochruros gibraltarensis* Gm.) Fészkelve találtam: Lillafüred, Ó-, Új- és Répáshuta, Garadnai halköltő, Garadna végállomás, Hollósető, Pénzpaták, Bekény, Lator, Felsőtárkány, Felnémet, Eger, Várvölgy, Diósgyőr, Vasgyár, Csanyikvölgy, és Kékmezőn.

Kis-fülemüle. (*Luscinia m. megarhyncha* Brehm.) Fészkelve találtam: Lillafüred és Diósgyőrben. A lillafüredi felső parkban a költését a kóbor macskák minden évben tönkreteszik. 1932/33. telén 48 darab ilyen bestiát irtottam ki s már 1933 és 1934 nyarán 4—5 pár költött. Azóta ilyen hatásos macskairtás nem történt, de nem is fészkel itt fülemüle.

Nagy-fülemüle. (*Luscinia luscinia* L.) Én magam nem észleltem. De Pajor T. Miskolcraól 1923. IV. 20.-án és 1924. IV. 5.-én, id. Szeőts B. pedig Mocsolyásról 1924. IV. 10.-én és 1925. IV. 16.-áról érkezését jelentette a Madártani Intézetnek. Így a faunajegyzékben föl kellett vennem.

Vörösbegy. (*Erithacus r. rubecula* L.) Fészkelését észleltem: Diósgyőr, Hámor, Lillafüred, Hollósető, Jávorkút, Bánkút és Szentléleken. 1939. VI. 8.-án a Garadna végállomásnál, sziklafalon levő fészkeben kakuktojást találtam.

SZÜRKEBEGYFÉLÉK. (ACCENTORIDAE.)

Erdei-szürkebegy. (*Pruŕella m. modularis* L.) Fészket még nem találtam, de költési idő alatt megfigyeltem a köpüsi és háromkúti sziklákön. Innét 1936. V. 28.-án egy hímet is kaptam.

ÖKÖRSZEMFÉLÉK. (TROGLODYTIDAE.)

Ökörszem. (*Troglodytes t. troglodytes* L.) Télén-nyáron közönséges. Fészkelve találtam: Diósgyőr, Lillafüred, Újhuta, Bekény, Kékmező, Jávorkút, Ómassa, Garadna-, Várvölgy és Szilvásvár.

Vízirigó. (*Cinclus c. aquaticus* Bechst.) Vizek mellett, egy-két párban megtaláljuk, télén-nyáron. Fészket találtam: Lillafüreden, Garadna- és Várvölgyön. Lillafüreden a nagy vizesés alatt 1929-től figyelem fészkelését, ahol költését zavartalanul végezheti, mivel a víztől fészkehez fézni nem lehet.

FECSCKEFÉLÉK. (HIRUNDINIDAE.)

Füstifecske. (*Hirundo r. rustica* L.) Emberi települések közelében mindenütt közönséges fészkelő.

Molnárfecske. (*Delichon u. urbica* L.) Az előbbivel együtt található mindenütt. 1934. VI. 26.-án egy albinót kaptam Diósgyőrben.

Partifecske. (*Riparia r. riparia* L.) Csupán őszi vonuláskor kerül szem elé. 1936. VIII. 26.-án a hámori tó felett figyeltem meg egy nagyobb csapatot.

II. SURRANÓK. (CYPSELI.)

SARLÓSFECSCKEFÉLÉK. (CYPSELIDAE.)

Sarlósfecske. (*Apus a. apus* L.) Fészket találtam 1936 és 1938-ban Bekényben, odvas tölgyfában, 1936-tól 1940-ig minden évben Létras-tetön. Itt 10—15 pár fészkel. Ezenkívül még Kékmezőn is észleltem néhány pár költését. Érkezésük ideje rendszeren VI. 10. Távozásuk pedig VIII. 20.-a körülre esik. Legjobban megfigyelhetjük itt-tartózkodásukat a hámori tó fölött, ahol este-reggel rendszeren több pár röpköd, jellemző hangját hallatva.

III. LAPPANTYÚK (CAPRIMULGI.)

LAPPANTYÚFÉLÉK. (CAPRIMULGIDAE.)

Lappantyú. (*Caprimulgus e. europaeus* L.) Elég gyakori. Csak kései mozgása miatt nehéz megfigyelni. Tojásait kaptam 1939. VI. 7.-én Diósgyőrből és 1939. VI. 14.-én két fészekalját, Kékmezőről.

IV. GYURGYALAGOK. (MEROPES.)

GYURGYALAGFÉLÉK. (MEROPIDAE.)

Gyurgyalag. (*Merops apiaster* L.) Először Szendrei említi 1852-ből, parasznyai lelőhellyel. Én 1938. VIII. 1.-én Dédesről kaptam egy darab fiatalat.

V. BANKÁK. (UPUPAE.)

BANKAFÉLÉK. (UPUPIDAE.)

Búbos banka. (*Upupa e. epops* L.) Gyakori fészkelő. Tojásait, fiókáit találtam: Lillafüred, Diósgyőr, Kékmező, Kisgyőr, Bekény, Felsőtárkány, Csanyik- és Várvölgyön.

VI. SZALAKOTÁK. (CORACIAE.)

SZALAKOTAFÉLÉK. (CORACIADAE.)

Szalakota. (*Coracias g. garrulus* L.) Fészkelve találtam: Bekény, Kékmező, Bábony és Létrástető.

VII. JÉGMADARAK. (HALCYONES.)

JÉGMADÁRFÉLÉK. (ALCEDINIDAE.)

Jégmadár. (*Alcedo ispida* L.) Vizek mellett télen-nyáron megtalálható. A diósgyőri vártó melletti kőbányát borító földrétegben már 30 éve fészkel egy-egy pár, annak ellenére, hogy tojásait, fiókáit többször elszedték, s az öregeket elfogták, lelőtték.

(Folyt. köv.)

*

Beiträge zur Wirbeltierwelt des Bükk-Gebirges. (Fortsetzung.) Von I. Vásárhelyi.

Auszug erfolgt mit dem Schlussteil der Abhandlung.

*

Contributions à l'étude de la faune des vertébrés des Monts Bükk. (Suite.) Par I. Vásárhelyi.

Le résumé sera donné à la fin du mémoire.

*

Contributions to the Vertebrate Fauna of the Bükk-Mountains. (Continuation.) By I. Vásárhelyi.

Summary will be published with the last instalment.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A m. kir. minisztérium 1.240/1942. M. E. számú rendelete az erdőgazdasági szolgálatra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések végrehajtásának az átmeneti szabályozása tárgyában.*

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, valamint az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931:XXVI. t.-c. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1941:XI. t.-c. 1. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935:IV. törvénycikknek (a továbbiakban: T.) az erdőgazdasági szolgálatra vonatkozó egyes rendelkezéseit a jelen rendeletben foglalt eltérések szerint kell végrehajtani.

2. §. A T. 39. §-ának 4. pontja alá tartozó erdőtulajdonos kötelezettségeinek teljesítésére az ott megállapított 3000 kataszteri hold helyett 5000 kataszteri hold birtokhatár, a T. 308. §-ának első bekezdésében megállapított 1000 kataszteri hold helyett pedig 3000 kataszteri hold birtokhatár irányadó.

A földművelésügyi miniszter megengedheti, hogy a T. 39. §-ának 3. pontja alá tartozó erdőtulajdonos erdejének államerdészeti kezelésbeadása (T. 60. §. b) pont) helyett az erdőgazdaság irányítására és vezetésére erdőmérnök-szaktanácsadót vehessen igénybe, feltéve, hogy az erdő kiterjedése 5000 kataszteri holdat nem halad meg. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a már államerdészeti kezelésbe adott erdőkre.

3. §. Az az erdőőr (főerdőr), akinek a T. 48. §-ának 4. pontjában megállapított valamelyik szakminősítése és ezenfelül a T. 48. §-a 1. pontjában említett kétéves tanfolyamú hazai alerdészszakiskola szabályzatában megkívánt iskolai előképzettsége is megvan, alerdész-különbözeti szakvizsgát tehet.

A különbözeti szakvizsga hatálya a T. 48. §-ának 1. pontjában említett képesítés hatályával egyenlő és a T. 58. §-ának harmadik bekezdésében megállapított címek használatára is alapot nyújt.

4. §. Erdőőri szakvizsgára lehet bocsátani azt, akinek a T. 48. §-ának 1. pontja alatt említett alerdész-szakiskola szabályzatában megkívánt iskolai előképzettsége megvan, ha a jelen rendelet hatálybalépésekor az alerdész-szakiskolába való felvételhez szükséges gyakorlat megszerzése céljából erdőgazdasági segédszolgálatban áll és a szakvizsga letételére megállapított határidő leteltéig (6. §.) legalább három éven át megszkaitás nélkül ily szolgálatot teljesített.

Erdőőri szakvizsgára bocsátható az is, akinek az 1940. évi augusztus hó 30. napján a visszacsatolt keleti és erdélyi területen volt állandó lakóhelye és az elemi iskola hatodik osztályát vagy a közép- vagy középfokú iskola második osztályát sikerrel végezte, ha az 1940. évi augusztus hó 30. napja előtt vagy a jelen rendelet hatálybalépésekor erdőgazdasági szolgálatban állott, illetőleg áll és a szakvizsga letételére megállapított határidő leteltéig (6. §.) legalább három éven át megszkaitás nélkül ily szolgálatot teljesített.

Az erdőőri szakvizsga képesítő hatálya a T. 48. §-ának 4. pontjában említett képesítés hatályával egyenlő, azonban az alerdézi különbözeti szakvizsga letételére nem jogosít. Az erdőőri szakvizsga a T. 58. §-ának negyedik bekezdésében megállapított címek használatára is alapot nyújt.

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1942. évi március hó 8.-i 55. számában.

5. §. Az alerdészi különbözeti szakvizsga (3. §.) és az erdőőri szakvizsga (4. §.) anyagát és letételének részletes szabályait a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

6. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba; végrehajtásáról a földművelésügyi miniszter gondoskodik.

A 2. §-ban foglalt rendelkezések a jelen rendelet hatálybalépésének napjától számított öt esztendő elteltével hatályukat veszítik. A 3. §-ban említett alerdészi különbözeti szakvizsgát és a 4. §-ban említett erdőőri szakvizsgát az 1944. évi december hó 31. napjáig lehet letenni.

Budapest, 1942. évi március hó 5-én.

Bárdossy László s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. pénzügyminiszter 72.000/1942. VII. számú körrendelete a jövedelem- és vagyonadó, valamint az általános kereseti adó 1942. évi kivetése tárgyában.*

(Kivonat.)

4. §. *A saját kezelésben levő mező- és erdőgazdaság jövedelmének megállapítása.*

(10) A mező- és erdőgazdaság jövedelmének megállapítása során a termények értékét pénzre átszámítva kell az egyéb készpénzbevételhez számítani, amely átszámítás során az adózó által felhasznált terményeket a felhasználás idejében megvált helyi értékekben, az eladás folytán értékesített terményeket az ezekért tényleg kapott pénzértékben és a nem értékesített terményeket az adóévet megelőző év végén volt helyi forgalmi értékükben (piaci ár) kell számításba venni. A nem értékesített termények pénzbeli értékének megállapítása szempontjából azonban különbséget kell tenni az eladásra szánt termények és a gazdasági üzem továbbviteléhez (konvencióra, munkásélelmezésre, vetésre, takarmányozásra) szükséges termények között. A 166.000/1940. VII. számú rendelet 4. §-ának (8) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint ugyanis a gazdálkodás számszerű eredményének megállapításánál figyelembe kell venni a forgalmi ár emelkedése vagy csökkenése folytán mutakozó, de az adóévet megelőző évben tényleg még nem jelentkezett nyereséget, illetőleg veszteséget is; ilyen nyereség vagy veszteség pedig csak annál az évvégi terménymennyiségnél jöhet számításba, amelynél a nyereség vagy veszteség tényleg jelentkezik is. Minthogy pedig nyereség, illetőleg veszteség tényleg csak annál a terménymennyiségnél mutakozik, amely eladásra kerül, a nem értékesített terményeknek csak az eladásra szánt részénél lehet a várható nyereséget vagy veszteséget az évvégi forgalmi áron való értékeléssel figyelembe venni, míg a nem értékesített terményekből a gazdasági üzem továbbviteléhez szükséges termények értékét azzal az értékkel kell számításba venni, amely értékkel azokat az adóévet megelőző év elején számításba vették.

(11) Minden olyan esetben, amikor az adózó az előző bekezdésben említett értékeket hiteltérdemlően nem igazolja és a kivető hatóságoknak a helyi forgalmi érték megállapítására más adat rendelkezésre nem állana, a termények értékét a rendelethez mellékelt táblázatban feltüntetett értékek alapulvételével, az értékesítéssel kapcsolatos tényleges költségek (fuvardíjak, közvetítói jutalékok) levonásával kell megállapítani.

8. §. *Az állandóan mező- és erdőgazdasági használatra rendelt ingatlanok értékelése.*

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1942. évi február hó 10.-i 32. számában.

(4) A J. V. H. Ö. 36. §-ának (1) bekezdése szerint az állandó jövedelem nyújtására alkalmas erdők vagyoneértékét, a közönséges gazdálkodás mellett tartósan várható állandó és átlagos tiszta hozadék 20-szoros összegében kell megállapítani. Abból a célból tehát, hogy az erdők értéke a vagyonadókiivetés céljára a fenti törvényes rendelkezésnek megfelelően helyesen számíttassék ki, elrendelem, hogy az adókiivető hatóságok az állandó jövedelem nyújtására alkalmas erdőkre nézve az átlagos hozadék kiszámításához szükséges adatok (hozamba beszámítandó terület, vágásforduló, évi vágásterület, vágható korú állománnyal borított terület, évenként átlag gyakorolható fő-, elő- és mellékhasználatok, évenként átlag felújítandó területek, az erdőbirtokot terhelő adók, szolgálmatk, stb.) beszerzése, illetőleg az üzemtervi adatok és helyi ismereteik egybevetésével az átlagos tiszta hozadék összegére vonatkozó tájékoztató vélemény megadása végett az illetékes erdőigazgatóságokat, a földmivelésügyi miniszter úr 1937. évi november hó 3-án kelt 83.503/II.—1.—1937.—1. számú rendeletére hivatkozással keressék meg. Azokban az esetekben, amikor valamely erdőbirtok vagyoneértéke az 1941. évi vagyonadó kiivetése során már ezeknek az adatoknak az alapján állapítottat meg, az átlagos hozadék kiszámításához szükséges adatok újból közlését nem kell kérni és az erdőbirtok értékét az 1941. évi vagyonadó kiivetésénél kiszámított értékben kell felvenni. Az állandó jövedelem nyújtására nem alkalmas, valamint a letarolt, de újból erdőstítésre szánt területek és az állandó üzemterv szerint nem kezelt erdők értékelése céljából azonban az erdőigazgatóságok szakvélemény adására igénybe nem vehetők, ennél fogva az ilyen erdők értékelését a J. V. H. Ö. 36. §-ának (2) bekezdéséhez fűzött utasítás szabályai szerint az adózó által szolgáltatott adatok alapján kell elvégezni.

IRODALOM

Dr. Trauer Ervin: Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935: IV. t.-c. és végrehajtása. (A szerző kiadása. Budapest, 1942.)

A 35.000/1938. F. M. számú rendelet, új erdőtörvényünk végrehajtási utasítása, szakaszainak a számozásával nem igazodik a törvényszakaszokéhoz, ami gyakorlati szempontból eléggé hátrányos.

Ezen a nehézségen kívánt elsősorban segíteni a szerző munkája, amely a törvény minden szakasza után a végrehajtási utasítás vonatkozó rendelkezéseit közli, sőt kiegészíti azokat az időközben kapcsolatosan kiadott fontosabb jelentőségű rendeletekkel, a törvényjavaslat miniszteri megokolásával és a szakférfiak magyarázataival, szükség szerint hol részletesen, hol kivonatosen, de mindvégig a *törvényszakaszoknak megfelelő együttes feldolgozásban*.

A könyv használatát igen megkönnyíti a részletes betűrendes tárgymutató és évszámoros jogszabálmutató, amelyek alapján bárki gyorsan és biztosan tájékozódhatik az óriási, szerteágazó anyagban.

Hat esztendeig tartó, hagyaszorgalmú fáradozásra volt szükség, hogy a 700 oldalra terjedő kötet napvilágot láthasson; a szerzőt kártársainak, sőt az egész magyar erdőgazdaságnak az őszinte hálája illeti meg a kitűnő útmutatóért.

A könyv előjegyezhető a szerzőnél: *Trauer Ervin dr.* m. kir. erdőtanácsosnál (Budapest, VI., Hegedüs Sándor-utca 23. szám. III. emelet 17. ajtó) 10 P-ért, későbbi ára kb. 12—14 P lesz. Postai szállításnál 50 fillér csomagolási, szállítási és egyéb költséget kell a vételáron felül beküldeni.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész Egylet Közlönye. (LXXVI. köt. 1942.)

5—6. sz. — *Lux G. dr.*: Az aranyosmeggyesi várkastély. — *Gottsch H.*: Építőanyagok és épületszerkezetek Nagynémetországban.

7—8. sz. — —: *Dr. hc. Czakó Adolf 1860—1942.* — *Kónya S.*: Több távbeszélő központtal bíró előfizetői közösség forgalmi viszonyai. — *Modrovich F.*: A Soproni Osztály harminc éve.

Értekezések, beszámolók. — —: Közgyűlési beszámoló.

A Műszaki Világ. (VI. évf. 1942.)

4. sz. — *Árvay J. dr.*: *Dr. Fritz Todt.* — *V. Berencsy B.*: A mérnöki nyugdíjintézet kérdése. — *V. Becske K.*: A mérnökök nyugdíjintézetéről. — *V. Nászay M.*: A gazdasági élet tervszerű megszervezése.

5. sz. — —: A Hungária mérnökifjúság kétszázötven műegyetemi hallgató elhelyezésére alkalmas házat épít az állam és a főváros támogatásával. — *Szendrei Zs.*: Mechanizált talajjavítás és belvizmentesítés. — —: A Todt-szervezet hatalmas munkáját mutatja be a német autó- és viziutak budapesti kiállítása.

A Vadászkutya. (III. évf. 1942.)

2. sz. — *Forti J. dr.*: A pudelpointer jubileuma. — *Thurn Rumbach I.*: Öskutyák (2. közl.). — *V. Újhelyi B.*: A falkakopók gondozása (1. közl.). — *kölcei Kende M.*: Szalonkázás vizslával. — *Felix E.*: A kényszer helytelen alkalmazása. — *Speer L.*: A véreb. — *Hoffmann F. dr.*: A szopornyica elleni védekezés (2. közl.).

Az Időjárás. (XLV. évf. 1941.)

11—12. sz. — *Berkes Z. dr. és Fábianics F.*: Rendkívül erős keleti hidegbetörés Magyarországon 1941. novemberében. — *Massányi E. dr.*: Budapest (Buda) 115 éves hőmérsékleti közepel. — *Aujeszky L. dr.*: Az 1940. esztendő frontátvonulásai Budapesten. — *Kenessey K. dr.*: Párolgásmérések Ógyallán. — *Bacsó N. dr.*: A Magyarhoni Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztálya 25 éves. — *Aujeszky L. dr.*: Légtömegnaptár 1941. XI—XII. — *Bacsó N. dr.*: Magyarország időjárása 1941. november és december havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXV. évf. 1942.)

4. szám. — *Boldizsár T.*: Az emberi szervezet oxigénellátása és az oxigénellátás zavarai.

5. sz. — *Angyal M.*: Erdély bányászata a román uralom alatt és a román bányajog. — *Kraft J.*: A vegyészeti laboratórium a bányabiztonság szolgálatában.

Bástyánk. (II. évf. 1942.)

2. sz. — *Mécs E.*: Hős nemzedék. — *Gacs J.*: A magyar közönségtudat kifejlesztése. — *Polgáry S.*: Vizsgahónap. — *Káldy J.*: Gyógyulás útján. — Bolgár-magyar ifjúsági kapcsolatok. — Szemszögből. — *Habel Gy.*: Budinszky nyilatkozik önmagáról.

Gazdatisztek Lapja. (XLVI. évf. 1942.)

3. sz. — — —: A II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam.

Halászat. (XLIII. évf. 1942.)

2. sz. — *Unger E. dr.*: „A csökkenő hozadéképesség törvénye“ és a tógazdaság. — *Ifj. Szabó Z. dr.*: A bolhakárok élete (2. közl.).

Kémikusok Lapja. (III. évf. 1942.)

3. sz. — *Lengyel B. dr.* A szabadalom és jelentősége a vegyi iparban. — *Száhlender L. dr.*: Természetes, izolált és szintetikus illatos anyagok (4. közl.).

Kertészeti Szemle. (XIV. évf. 1942.)

3. sz. — *Magyar Gy.*: A Freesia tenyésztése. — *Scholtz G.*: Az alma értékesítése. — *Varga F. dr.*: A Germersdorfi cseresznye megtermékenyüléséről. — *Mészöly Gy.*: Néhány szó a Bogyiszlói paprikáról.

Köztelek. (LII. évf. 1942.)

6. sz. — *Kovács Sebestyén E.*: Búzakérdés a háború után. — *Szalóky I.*: Egy jól sikerült viszontagságos kísérlet fagyasztott búzával. — *Grábner E.*: A konyhakerti növények szántóföldi vetőmagtermesztése. — *Hámory D. dr.*: Örökléstanulmányok a lótenyésztés köréből. — *Döhrmann V.*: A juhok takarmányozása.

7. sz. — *V. H. Bittera M. dr.*: Sürgős tennivalók. — *Herczeg V.*: „Kényszergazdálkodás.“ — *Vestsik V.*: Kísérlet kölesfüvel. — *Foltányi F.*: Fagykárók és fagyállóság. — *e. Dorner B.*: A hűsértéskezesztések mai szerepe. — *Gaál L.*: Fejős-juhászat „abrak és legelő nélkül“.

8. sz. — *W. B.*: Magyar agrárkérdések a német sajtóban. — *Th.*: A Duna—Tisza-csatorna. — *Kalamenovich G.*: Beszéljünk ismét a ricinusról. — *Szopos A.*: Hozzászólás a székelyföldi burgonyafajta és vetőgumó-kérdéséhez. — *Petracsek B.*: Franciaország hidegvérű lótenyésztése. — *V. H. Bittera M. dr.*: A mezőgazdasági kísérletügy új feladatai.

9. sz. — *László Z. dr.*: A jugoszláv agrár-reform bukása. — *Szalóky I.*: Nagy haszonnal járó búza fejtrágyázások. — *Czakó B.*: Sikeres ricinustermesztés hazánkban és a hazájában. — *Farkas Á.*: A kisgazdaságok igásállat-kihasználása.

Magyar Fapiac. (IV. évf. 1942.)

7. sz. — —: Bácska tűzifaellátása.

8. sz. — *Rónai Gy.*: Az ár- és bérszabályozásról.

9. sz. — *Biró G.*: A faszénpiac kérdéseiről.

10. sz. — *Lengváry Gy. dr.*: Új fagazdasági rend.

Magyar Méh. (63. évf. 1942.)

3. sz. — *Takács M.*: Az egységes magyar „Anyapározató-ikerkaptárka folytatólagos pározatásra“. — *Fáy F.*: Méhészeti elvek és a kétcsaládos rakodórendszer. — *Sváb Kovács I.*: A kiskeretes méhészkedés védelmére! — *Bónis J.*: Gipszkaptárak a méhészetben. — *Agoston G.*: Oroszországi tapasztalataim.

Magyar Statisztikai Szemle. (XIX. évf. 1941.)

12. sz. — *Petrichevich Horváth M. dr.*: Közúti forgalmi balesetek Magyarországon 1940-ben. — *Szönyi Gy. dr.*: Nem állami egyenesadók az 1927—1938. években.

Mezőgazdasági Közöny. (XV. évf. 1942.)

2. sz. — *Trummer Á.*: Belvizrendezésünk fontosabb feladatai. — *V. H. Bittera M. dr.*: A magyar mezőgazdaság új útjai. — *Mayer J.*

A burgonya vetőgumó-cseréjéről. — *M. B.*: A kárpátaljai területen a kereskedelem és ipar nemzeti alapra helyezése. — *M. B.*: Finnország mezőgazdaságának önellátási lehetőségei.

Nimród Vadászlap. (III. évf. 1942.)

5. sz. — *Sólyom*: Veszélyben a muff! — *Boross P.*: Terepszemle a szikeseken.

6. sz. — *Schwikker J.*: A fogolyról.

7. sz. — *Nagy J. dr.*: A titokzatos sakál vagy mádi farkas legújabb előfordulása hazánkban. — *Party I.*: Téli tapasztalatok. — *Tóth I.*: Kotorékvadászat.

Technika. (23. évf. 1942.)

2. sz. — *Csonka P. dr.*: Dr. hc. Czakó Adolf. — *Véber Z.*: Hazai növényi rostanyagok. — *v. Pécsváry Herrmann M.*: Sinjároművek indítása. — *Fialovits B.*: A MÁV gőzmozdonyainak történeti fejlődése. (6. közl.) — *Ethey Gy. dr. és ifj. Csemege J.*: Beczkó vára. — *Kövesi P.*: Gépszerkezeti ötvözött takarékcélok.

Természettudományi Közlöny. (74. kötet, 1942.)

2. sz. — *Bartucz L. dr.*: A „kraniológia“ pesti reformátora. — *Baskai E.*: Az ón és az ónpestis. — *Husz B.*: A gyümölcsfák terméketlensége. — *Gaál I.*: A székelyföldi vastermelés multjából. — *Rapaics R. dr.*: Csirázási hormon a virágpolyvákban. — *Windisch R. dr.*: A burgonya és gesztenye értékesülése a szervezetben. — *A. L. dr.*: A foszforos bomba és az időjárás. — *B. I.*: Gépszijak villamos feltöltődéséből eredő rádióvételi zavarok. — *Beretzky P. dr.*: Költöző madaraink téli időzése.

Vadászat—Halászat. (X. évf. 1942.)

1. sz. — *gr. Festetics P.*: Évfordulóra. — *Szádeczky Kardoss B. dr.*: A rózsahegi medve. — *a. Balogh A.*: A legfelsőbb német vadászati hivatal nagyjelentőségű határozata a golyóöltények egységesítése tárgyában. — *V. Nagy I.*: Adatok a nyuszt és nyest életmódjához. — *Vágó A.*: A „Napijegyes“ meg az Országos Horgász Szövetség.

2. sz. — *Szádeczky Kardoss B. dr.*: Egy érdekes kúriai ítélet. — *k. Benkő P.*: Vadászidény után. — *V. Nagy I.*: A nagy pisztrángok szerepe a természetes vízben. — *F. J.*: Horgászszközeink téli karbantartása.

3. sz. — *Orday R.*: A visszatért Délvidék vadászati lehetőségei. — *—*: Etecsük vadjainkat. — *k. Benkő P.*: A székelyföldi vadászat ügye.

4. sz. — *Szádeczky Kardoss B. dr.*: Egységes jogrendszer. — *Beretzky P. dr.*: A sólyomokról.

Vadászujság. (II. évf. 1942.)

5. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: Tartsunk ki! — *Mészáros P.*: A kártékony és ragadozó vadakra vonatkozó elpusztítási jogról. — *Gy. Takách Gy.*: Hogyan készítsük el sózóinkat?

6. sz. — *Party I.*: Bérlelvésekről. — *Csikszeredai*: Egy kis oknyozás az erdélyi területek bérbeadásának késlekedése körül. — *Konrád K.*: A leggyorsabban öl a „Letolin“ méreggel telített gázcső. — *Vásárhelyi I.*: Az örvöslúd. — *Panka K. dr.*: Községi árverés korlátozással. — *Szalay I.*: Máramarosi tél. — *Lente G.*: Gondolatok az ebadozással kapcsolatban. — *Sárréti*: A gyöngy-golyóról, betétcsőről s egebekről.

7. sz. — —: Javaslat az 1942/43. évi tilalmi idő rendelethez. — *Orosz K. dr.*: Nem lesz mire vadászni, nem marad sem fogoly, sem fácán. — *Plentzner F.*: A rimaparti lidérc. — *Brinkus S.*: Hozzászólás a készülő vadászati törvényhez. — *Szent-Ivány J. dr.*: Amikor még sok fogoly volt Gömörben. — *Mészáros P.*: A vármegyei alispán urak szíves figyelmébe! — *Péchy-Horváth R.*: Megint nagy a vadveszedelem a fagy miatt. — *Gy. Takách Gy.*: Kérelem az igazvadászokhoz.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

SWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1942. 2. sz.

Schneider: Egy északsumátrai utazás naplója. (Tagebuch einer Reise in Nord-Sumatra.) 33—46. old.

A színesen megírt beszámoló az általános tájleírason és az érdekes események feljegyzésén kívül növényföldrajzi, állattani és szociális adatokat is tartalmaz.

Wolff: Az erdő- és fagazdaság szaknyelve. (Zur Terminologie der Forst- und Holzwirtschaft.) 46—54. old.

Az általánosan használt német kifejezések eredetét kutatja és kimutatja, hogy azok részben a latinra vezethetők vissza, de igen sok van közöttük, amelyeket a németiség a szomszédos népek nyelvjárásaiból vett át.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT, 1942. 11/12—17/18. sz.

Erdőtelepítés Keleten. (Der Waldaufbau im Osten.) 53—55 old.

A birodalmi kormány „Reichsstiftung für Deutsche Ostforschung“ néven külön szervezetet létesített a Németországhoz visszacsatolt keleti tartományok különleges feladatainak a tanulmányozására. Ennek a keretén belül a Warthe-körzet vezetője pedig az erdészeti kérdések — elsősorban a felújítások — napirenden tartása céljából szűkebbkörű bizottságot állított fel, amely ünnepélyes keretek között tartotta nemrégén Oberlandforstmeister *Sommermeyer* elnöklete alatt első ülését.

Az új munkaközösség céljait *Alpers* államtitkár ismertette, aki egyben beszámolt azokról az intézkedésekről is, amelyekkel a kormány a keleti tartományok erdőállományának a növelését kívánja elérni.

Ezek legjelentősebbike az új erdészeti szervezet, amelynél — az igazgatás egyszerűsítése mellett — fokozatosan érvényesül a különleges szaktudás és így a kormány elgondolása szerint mintául fog szolgálni a birodalom többi részében is.

A tartományi erdőhivatalok közvetlen a körzetvezető kormányzó (*Reichsstadthalter*) alá tartoznak, előadóik különleges képzettségű szakférfiak, akik az igazgatás alsófokú szerveinek a jelentéseit és munkáját gyakori helyszíni kiszorgálásokkal ellenőrzik és így a Berlinben székelő erdészeti minisztériumot (*Reichsforstamt*) nagy mértékben tehermentesítik.

Holmberg: Műszaki fejlődés az erdei munkában. (Technischer Fortschritt in der Waldarbeit.) 65—67. old.

Az újabban gyártott villanyos-hajtású erdei-fűrészek alkalmazásának a lehetőségeit tárgyalja.

Langner: Magtenyésztő állományok. (Der Saatzuchtbestand.) 85—86. old.

A fenálló törvényes intézkedések értelmében különösen értékes állományok — megtermésük biztosítása érdekében — kivonhatók a

fahasználat alól. Ez a megoldás a felújítások szempontjából elégtelen. Az erdőápolás t. i. eddig főleg csak a szerfaszázalék emelésére törekedett, márpedig a hosszú, ágtalan és kiskoronájú törzsektől nem lehet bőséges magtermést várni. Ezért a szerző nézete szerint külön magtermő állományokat kellene létesíteni egyenletes, középpő talajon, idegen beporzástól mentes, a vad kártétele ellen bekerített helyeken, amelyek kezelésénél is a minél jobb magtermésnek kellene a főcél-nak lennie.

Sandtner: Mennyi erdőre van szüksége a hegyvidéki kisgazdának? (Benötigt der Bergbauer einen entsprechend grossen Wald?) 87—88 old.

36 stájerországi parasztbirtok adatai szerint, 1 ha mezőgazdasági terület üzembentartásához évi 1.7 m³ fára van szükség.

Ezt az igényt a paraszterdők eddig is kielégítették, tehát megokolatlan a szemrehányás, hogy kisebb a teljesítőképességük, mint az állami erdőké. Minthogy azonban a paraszterdőknek nemcsak a tulajdonosuk évi rendes szükségletét kell biztosítaniok, hanem előre nem látott esetekre tartaléktökéket is kell gyűjteniök, a szerző a teljesítmény fokozását kívánja, ami részben belterjesebb kezeléssel, részben a fa takarékosabb felhasználásával lenne elérhető.

Stájerországban és Karinthiában az erdők 70—80 százaléka kisgazdák tulajdona és így igen célszerű intézkedés volt, hogy az állami erdőhivataloknál külön osztályok foglalkoznak ezeknek az erdőknek a kezelésével.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1941. 39—51/52. sz.

A folyóirat 44/46. hármaskülönfüzete teljes egészében Ausztria erdőgazdaságával foglalkozik. Az érdekes és számos szép fényképpel díszített közlemények sorából a következőket emeljük ki.

Hufnagl: „Az ausztriai paraszterdők jelentősége.“ (*„Die Bedeutung des ostmärkischen Bauernwaldes.“* 32—34. old.); **Ciesler:** „Faközéltetés a hegységben.“ (*„Holzbringung im Gebirge.“* 35—57. old.); **Koffmahn:** „Ausztria ládaipara.“ (*„Die Kistenindustrie der Ostmark.“* 57—58. old.); **Hoffer:** „Ausztria fa- és erdőgazdaságának a jogviszonyai.“ (*„Die rechtliche Stellung der Forst- und Holzwirtschaft in der Ostmark.“* 82—86. old.); **Härtel:** „A vadpatakszabályozás.“ (*„Die Wildbachverbauung — erweiterte Waldpflege.“* 86—90. old.); **Schaffer:** „Faépítkezés Ausztriában.“ (*„Holzbau in der Ostmark.“* 90—92. old.); **Heimann:** „Bécs világváros erdővidéke.“ (*„Die Weltstadt Wien als Waldland.“* 92—112. old.); **Glück:** „Erdéi munkásaink helyhezkötése.“ (*„Sesshaftmachung unserer Forstarbeiter.“* 112—120. old.); **Böhm:** „A duna tartomány erdőszeti viszonyai.“ (*„Die forstlichen Verhältnisse im Donauland.“* 120—124. old.); **Belani:** „A faszén Ausztriában.“ (*„Die Holzkohle in der Ostmark.“* 124—131. old.); **Hartil:** „A fa a falusi lakások építésénél és a tetőszerkezetben.“ (*„Holz in Volkswohnungsbau und Dachdeckungen.“* 131—134. old.); és **Hafner:** „A közélet fejlődése és feladatai Ausztriában.“ (*„Die Bringungswesen in der Ostmark, seine Entwicklung und Aufgaben.“* 134—136. old.)

Fröhlich: Szerfakihozatal Délkelet-Európa bükköseiben. (Die Nutzholzbausbeute in den Buchenwäldern Südosteuropas.) 39. sz. 37—38. old.

A bükknek szerfaként való felhasználása a szlavóniai ősbükkösök kitűnő anyagának a kitermelésével vette kezdetét a múlt század utolsó éveiben. Elsőrangú szerfat szolgáltatnak Kárpátalja és Északerdély bükkösei is, míg Bosznia és a Keleti-Kárpátok bükkállományai minőség tekintetében a harmadik helyen állnak.

Fröhlich: Magyarország legújabb erdőgyarapodása. (Der neueste Waldzuwachs Ungarns.) 39. sz. 43. old.

A Délvidékkel visszakerült erdők statisztikáját közli. Rámutat az akác jelentőségére és hangsúlyozza, hogy a *bőséges magyar irodalom ismerete az akácérdés helyes megítéléséhez elengedhetetlen.*

Bäselér: Enyvezett páros gerendák a telepítések építkezéseinél. (Die geleimten Doppelbalken für Siedlungsbauten.) 44/46. sz. 147—161. old., 47/48. sz. 40—44. old. és 50. sz. 61—62. old.

A fával való takarékoskodás terén Németország követésreméltó példát mutat. Az építkezéseknél már eddig is kielégítően helyettesítették az erősebb és élesélű gerendákat gyengébb és olcsóbb anyaggal. A szerző közleménye azonban igazolja, hogy *enyvezés* és megfelelő szerkezeti megoldás segítségével különböző méretű és minőségű faragott árut is lehet együttesen felhasználni (pl. kettős T-tartók formájában); az így előállított tartók teherbírás szempontjából egyenlő értékűek régebben alkalmazott erős gerendákkal.

Fröhlich: Erdő- és fagazdasági hiányok Délkelet Európában. (Forst- und holzwirtschaftliche Notwendigkeiten in Südosteuropa.) 47/48. sz. 28—29. old.

Rendszeres gazdálkodásról addig szó sem lehet, amíg az nem épülhet megbízható statisztikai adatokra. A múltban űzött mértéktelen erdőpusztítás a véderdőkérdés szigorúbb kezelését követeli, a világszerte egyre növekvő fafogyasztás pedig az erdei szállítóberendezések létesítésénél a faanyag takarékosabb felhasználására int.

Gonda: A jegenyefenyő kipusztulása Szlovákiában. (Zum Aussterben der Tanne in der Slowakei.) 47/48. sz. 28—29. old.

A lúcnak — sokszor helytelen — előnyben részesítése mellett a fakereskedelem idegenkedése, a vadkárok és a *Dreyfusia Nüsslini* is sokban hozzájárultak a jegenyefenyő háttérbe szorulásához, noha eredeti termőhelyén való fenntartása igen fontos erdőművelési kívánalom.

Fröhlich: A délkelet európai őserdők nemes fafajai. (Der Edelnölzer des südosteuropäischen Urwaldes.) 49. sz. 25—26. old.

Érdekes adatok óriási méretű és értékű juhar-, köris-, szil-, stb. törzsekről és kihasználásuk módjáról.

Ilvessalo: A finn erdők lúcfenyőkészlete. (Die Fichtenholzvorräte der Wälder Finnlands.) 50. sz. 14—16. old.

A kitűnő értékesítési lehetőségekre való tekintettel a finn erdőgazdaság céltudatos munkával (a kevésbé értékes erdeifenyő rovására és gondos állományápolással) egyre növeli a lúcosok területét, amely 1922—1938-ig 658.000 ha-val (13%) gyarapodott.

Fröhlich: Tölgy- és lúckéregtermelés. (Die Gewinnung von Eichen- und Fichtenrinde.) 50. sz. 41. old.

Az eljárás részletes ismertetése.

Marcus: Szulfidszesz gyártása Svédországban. (Die Erzeugung von Sulfidspiritus in Schweden.) 50. sz. 62—68. old.

A fokozódó benzinhiány a skandináv államokat is póanyagok felhasználására kényszeríti. Svédországban igen jó eredményeket értek el a cellulózgyártásnál melléktermékként nyert szulfidszesz fel-

használásával. Minthogy azonban ebből is csak korlátozott mennyiséget tudnak gyártani, a készleteket háztartási és üzemi célokra tartalékolják, motorhajtásra pedig mindinkább *fagázt* használnak.

Nürnberg: A mesterséges szárítás a faiparban. (Die künstliche Trocknung in der Holzverarbeitenden Industrie.) 51/52. sz. 40—44. old.

A legújabb eljárásokat ismerteti.

LES A DREVO. 1942. 1/2—7/8. sz.

Stamati: A Szovjet-Unió fakészlete. (Zásoby dreva Sovietskeho svazu a vývoj jeho severného pásma.) 1/2. sz. 8. old.

A 932 millió ha-ra becsült orosz erdőterületnek csak $\frac{1}{7}$ -e van Európában és ennek is az északon fekvő nagyobb része teljesen feltáratlan, úgyhogy az évi növedék 30%-a sem kerül kihasználásra.

A közép- és déloroszországi nagy erdőpusztítások mező- és vízgazdasági szempontból olyan súlyos következményekkel jártak, hogy a kormány néhány évvel ezelőtt szigorú intézkedéseket volt kénytelen életbeléptetni a kopárok megkötése és a felújítások teljesítése érdekében. Az északi erdősegeknek az okszerű kihasználásával azonban nem törődött, mert minden erejét a háborús előkészületekre fordította.

J. G. F.: Ültessünk és vessünk sűrűbben. (Saďme a sejme hustej šić.) 3. sz. 1—2. old.

A pótlások mindig drágábbak és a rendesnél kevésbé sikerülnek, sőt igen gyakran teljesen eredménytelenek maradnak!

Splettstoesser: A „kitermelési“ erdő. (Űzítkový les.) 4. sz. 6. old.

A feltáratlan erdővidékeken még ma is gyakori kizsákmányolás módját és megdöbbentő következményeit írja le.

Macko: Erdőpolitikánk útjai. (Cesty našej lesnickej politiky.) 5/6. sz. 2—3. old.

A többtermelés érdekében a következő feladatok megoldása szükséges. 1. Az állami erdészeti szolgálat újjászervezése. 2. A szakképzett személyzet pótlásának biztosítása. 3. A kutatásügy támogatása. 4. Az erdészeti ipar fejlesztése. 5. A kivitel támogatása. 6. A belföldi fogyasztás növelése (kedvező vasúti díjtételekkel, a talpfatermelés szabályozásával, a fatüzelés növelésével, stb.). 7. Az erdők fenntartása és területük lehető gyarapítása. 8. A hozadék növelése okszerű erdőművelési eljárásokkal. 9. Hatékony törvényes intézkedések és az erdő megbecsülését előmozdító propaganda.

Tschermak: A magashegységi fafajok eloszlásának a törvényszerűsége a Keleti-Alpokból vett példákkal megvilágítva. (Pravidelnosti v rozšírení druhov dreva v horách. Názorné príklady zo západných Álp.) 7/8. sz. 1—5. old.

Hogy az erdő mennyire az éghajlat függvénye, sehol sem lép olyan világosan a szemünk elé, mint a magashegységek szélein és a belső medencékben, ahol kis területen belül is nagyon változnak az uralkodó fafajok, nemcsak összetételben, hanem minőségben is.

A szerző felsorakoztatta példák igen tanulságosak.

KÜLÖNFÉLÉK

HALALOZÁSOK.

Báró Waldbott Kelemenné, ghimesi és gácsi Forgách Erzsébet grófnő február hó 20.-án. hosszú szenvedés után elhunyt.

Elnökünk mélységes gyászában egész egyesületünk őszinte részvétellel osztozik.

*

Kéthelyi gróf Hunyady József dr. nagybirtokos, cs. és kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, az aranygyapjas rend lovagja, szkv. alvezredes, *IV. Károly király* volt első főudvarmestere, február hó 26.-án, életének 69. évében elhunyt.

Egyesületünknek közel 3 évtized óta volt hűséges tagja; a magyar erdők egyik legmegértőbb barátjukat veszítették el a Megboldogultban.

Nemes Padányi Gulyás Jenő ny. miniszteri tanácsos, február hó 24.-én 70 éves korában Budapesten meghalt.

A magyar erdőtisztai kar terebélyes fájának ismét letört az egyik erős ága. *Padányi Gulyás Jenő* nevét kortársain kívül az újabb nemzedék is jól ismerte, személyében nemcsak a lelkes szakembert, hanem a mindig segítségre kész jóbarátot is szerettük és tiszteltük.

Szabó Kálmán ny. m. kir. főerdőtanácsos, Vasvármegye közigazgatási bizottságának a tagja, a répcélaki ev. egyház presbitere, február hó 21.-én életének 71. évében elhunyt.

Szíve utolsó dobbanásáig fáradhatatlanul tevékenykedett; rajongásig szeretett hivatásán kívül örömmel vállalt magára mindig polgári és társadalmi kötelezettségeket is, hogy hazájának minél jobban szolgálhasson.

Glock Géza m. kir. erdőtanácsos március hó 7.-én 62 éves korában Kassán elhunyt.

Sokat szenvedett kartársunkat, aki oly kevés ideig örülhetett a Felvidéki visszatérésének, őszinte szívvel gyászoljuk.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HIREK.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Fehér Jenő* m. kir. erdőmérnököt Tiszabogdányból Oradnára és megbízta a szamosvölgyi felső m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Reisz Ferenc* m. kir. erdőmérnököt pedig megbízta a fehértiszai alsó és felső m. kir. erdőhivatalok vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Mitró Sándor* m. kir. erdőmérnököt Csernolaholáról a m. kir. erdőigazgatósághoz Ungvárra áthelyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Jász Károly* m. kir. főerdőmérnököt a nagyváradai és *Nagy László* m. kir. erdőtanácsost a kolozsvári m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével bírta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Jakóts Sámuel* (Győr) volt román állami erdőmérnököt az 1941. évi 900. M. E. számú kormányrendelet alapján a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámába a VIII. fizetési osztály 2. fokozatában ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnökökké kinevezte és szolgálattételre a m. kir. erdőigazgatósághoz Győrbe osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Párnai Attila* m. kir. erdőmérnököt áthelyezte Gödöllőről Budapestre a m. kir. erdőfelügyelőséghez.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Mojsey Ferenc* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Rozsnyóról Fülekre és megbízta az ottani m. kir. erdőhivatal vezetésével, továbbá *Nagy Imre* m. kir. erdőtanácsost szolgálattételre beosztotta a kolozsvári m. kir. erdőfelügyelőséghez.

*

Niedermann Árpád hgi erdőmester (Kaposvár) családi nevét belügyminiszteri engedéllyel *Násfay*-ra változtatta.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1942. évi február 6-án tartott erdőmérnöki III. szigorlaton:

Tardos János dr. kitűnő minősítésű,
Jaszenovics László jeles minősítésű,
Kassay László, Radnóty Alfréd, Radó Gábor, Sébor János és Takács Zoltán jó minősítésű,
Gál István, Illyés Zoltán, Kautzky Emil, Lessényi Béla, Mayer György, Sági István, Sponták Ernő, Thuronyi Béla, Varga Béla és Wéber József erdőmérnöki oklevelet nyert.

A II. GAZDATISZTI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM.

Ünnepélyes keretek között, *Bánffy Dániel* báró m. kir. földművelésügyi miniszter megnyitó beszédével kezdődött február hó 4-én a gazdatiszti társadalom céltudatos önképző munkájának újabb szakasza, amelynek a megvalósítása a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének az érdeme.

Már maga az a tény, hogy a miniszter erősen hangsúlyozta a továbbképzés fontosságát és legmesszebbmenő anyagi támogatását helyezte kilátásba a jövőre vonatkozólag is, megnyugtató bizonyítéka annak, hogy a kormányzat mennyire szívén viseli a magyar föld sorsát. Mert hiszen tagadhatatlan, hogy a *belterjes gazdálkodásnak a hivatott vezetőik korszerű felkészültsége* az egyik legfontosabb előfeltétele.

Tudja ezt jól a magyar gazdatiszti társadalom is és felelősségérzetének igen tiszteletreméltó megnyilvánulása volt, hogy a háborús nehézségek ellenére is 230 hallgató jelentkezett a tanfolyamra, mégpedig jószágigazgatótól segédtiszig mindenféle rangban. Az *OMBI* díszterme csaknem szűknek bizonyult, mert igen nagy volt az alkalmi érdeklődők száma is.

A 12 napot igénybevevő anyagot 37 előadó — a magyar mezőgazdaság legkiválóbb képviselői — tárgyalták le mégpedig a hallgatósággal való legszorosabb kapcsolatban, amiről az általános figyelmen kívül az érdekes hozzászólások nagy száma is tanúságot tett.

Lapunk korlátozott terjedelme, sajnos, nem engedi meg, hogy részletesebb beszámolót írjunk, mégis külön ki kell emelnünk azt a két előadást, amely nekünk, erdészeknek is igen sokat mondott.

Szentiványi Béla dr. a Magyar Kegyestanítórend jószágkormányzója, akinek a nevére az I. Továbbképző Tanfolyamról is jól emlékeztünk, ismét a pedagógia köréből választotta tárgyát. És amit „Új irányok a gazdatiszti nevelésben és kérdésben” c. kétrészes előadásában hallgatói elé tárt, az a gazdag tanári múlt, a sikeres gazdatiszti munka és a kitűnő emberismeret értékeinek a harmonikus összehangolásából adott, igen megszívlelendő tanulságok sorzata volt.

Viharos taps jutalmazta bátor kiállítását, hogy *azt a főiskolai tanárt, aki nem hajlandó az ismeretközlésen felül a kezére bízott ifjúság nevelését is vállalni, nem szabad a nemzet jövőjét szolgáló építő-munka szolgálatába állítani!* A középiskolából nem kiforrott jellemű férfiak, hanem vezetésre szoruló fiatalemberek kerülnek ki, akikkel komolyan és sokat kell foglalkozni, hogy hasznos munkásai lehessenek szakjuknak és hazájuknak. Ezért megbocsáthatatlan bűn, ha a tanszabadság a tanár kezében szabadsággá fajul.

Kelemen Imre dr. „Életbölcselet a mezőgazdasági üzemvezetésben” c. előadása az emberrel, állattal és gépekkel való bánásmód helyes formáit, a tervezés és kivitel összefüggéseit, a szolgálat és magánélet kölcsönhatásait világította meg, annyi tiszta meglátással, nagyvonalúsággal és érdekes aprósággal, amennyi csak egy sokféle megfordult, mindent éles szemmel megfigyelő és értékelni tudó szakember tapasztalatainak a gazdag tárházából kerülhet ki.

A rendezőség figyelme az erdészetnek is biztosított egy előadást, amelyet *Bíró Zoltán* vállalt. Ennek egészen kivételes sikere volt, amelyet mindenki megérthet, aki a lapunk elején teljes terjedelemben közölt előadást elolvassa.

Az elméletet hasznosan egészítette ki az a néhány kirándulás, amely a fővároskörnyéki mezőgazdaság-ipari üzemekbe vezette el a hallgatóságot; különösen a Hangya albertfalvai gyártelepének és budafoki pincészetének a bemutatása volt igen tanulságos.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének az eredményes munkáját ismét maradandó értékkel gyarapította a tanfolyam, amelynek a megrendezéséért *Legány Ödön* alelnököt és *Faber György* ügyv. igazgatót illeti a legteljesebb elismerés.

M.

A HUNGÁRIA MÉRNÖKIFJÚSÁG HÁZA

A „Hungária Magyar Technikusok Egyesülete” egy régóta vajdó kérdés közelí megoldását jelentette be a *Mérnökpolitikusok* február 25-i összejövetelén, amelyen a magyar mérnöktársadalom vezérei is résztvettek.

Kolbányi Géza elnöki bevezetője után *Stachó Tibor dr.*, a Hungária M. T. E. tanárelnöke nagyszabású előadásban világította meg a mérnökhányt s a pótlás nehézségeit.

A statisztika tanulsága szerint a két budapesti s a soproni karon kiadott műszaki oklevelek száma évek óta 220 körül jár. A mélypont a folyó évre várható s így a pótlás — a napjaink különleges szükségleteit nem is említve — *előreláthatóan még évekig a 4 százalékos évi szükséglet felét sem fedezi.*

Megdöbbenő az a tény is, hogy a *műszaki tanulmányok a kiadott oklevelek 64—45 százalékánál 6—10 évre nyúlnak el.* Nyilvánvaló tehát, hogy sürgős orvoslásra van szükség!

A műegyetem műszaki karai a *tan- és vizsgarend jelentős könynyítésével*, az állam a tandíjrendszer reformjával s a műszaki közületek a vizsontszolgálati ösztöndíjak nagy számával törekszenek a mérnök-nevelést előmozdítani.

Az ország távoli részeiről az egyetlen műegyetemre sereglő s a Budapesten rendelkezésre álló 2400 internátusi hely felét már eddig is igénybe vevő mérnökifjúság szociális helyzetén is javítani kell. A Hungária M. T. E. a székesfőváros Kettős-kereszt-utcai telkén, jelentős állami támogatással az ipar- és bányavállalatok, valamint a törvényhatóságok segítségével egyesületi székházat és ebben 250 személyes *diákotthont épít*. Ehhez kéri a mérnöktársadalom egyéni áldozatkészségét is.

A mérnöki közélet irányadó tényezőiből a *Hungária Mérnökifjúság Házbizottsága* már megalakult, az épület terveire szabályszerűen meghirdetett tervpályázat határideje: március 15.

Dr. Mihailich Győző, a Mérnöki Kamara, *Biró Zoltán*, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet, *vitéz Berencsy Béla*, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége, *Rohringer Sándor* volt tanárelnök, *Neráth Vilmos* és *Cserhalmi Sándor* ifjúsági vezetők, az Egyesület, *Hoepfner Pál dr.* és befejezésül *Vér Tibor dr.*, a Mérnökpolitikusok nevében lelkes szavakkal emelték az új intézmény szükségességét, vázolták az egyetemes és nemzeti szellemű mérnökpótlás így várható kedvezőbb alakítását s a vezetőség alatt álló egyesületek és tagjainak a legmesszebbmenő támogatását helyezték kilátásba.

A magasszínvonalú est — amely *esztmei alapkövetételnek* tekinthető — *Kolbányi Géza* elnök zárószavaival végződött.

TÁJÉKOZTATÓ A MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDÁK ADÓBEVALLÁSI IVEINEK A KITÖLTÉSÉHEZ.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közösen azzal a kéréssel fordultak a m. kir. pénzügyminiszter úrhoz, egyszerűsítse a jövedelem- és vagyonadó bevallási íveknek a múlt évben rendszeresített nyomtatványait és tegye lehetővé, hogy a rendszeres számtartást nem vezető gazdák is megfelelőhessenek azoknak a követelményeknek, amelyeket az adókiivetés során a pénzügyi kormány az adózókkal szemben támaszt, mert azok akik a túlzottan részletezett, bonyolult kérdésekre választ adni nem tudtak, eltek a számszerű vallomás benyújtásához fűzött kedvezményektől.

Bár az Országos Mezőgazdasági Kamara és az *OMGE* kérelmét a földművelésügyi miniszter úr is támogatta, a 72.000/1942. P. M. sz. körrendelettel kiadott új bevallási ívek semmivel sem egyszerűbbek az elmúlt éviéknél és továbbra is igen nehéz, csaknem megoldhatatlan feladat elé állítják azokat a gazdákat, akik gazdálkodásuk eredményéről számszerű vallomást kívánnak adni s a részükről bejelentett, adóköteles tisztajövedelem valószínűsítésére adatokat kívánnak szolgáltatni.

Ezért a Kamara elnöksége az *OMGE*-tel együtt a folyó évben is „Tájékoztató“-t állított össze a gazdák számára a jövedelem- és vagyonadó-bevallási ívek kitöltésének a megkönnyítésére és a szükséges útmutatások mellett egy gyakorlati példa kidolgozásával is igyekezett a gazdák segítségére lenni. Ezt a Tájékoztató-t az érdeklődőknek készséggel megküldi az Országos Mezőgazdasági Kamara (Budapest, V., Szabadság-tér 10.) 20 filléres levélbélyeg ellenében.

Az „Erdészeti Lapok“ 1942. évi III. füzetének a
HIRDETÉSEI.

A petit betűs vagy táblázatos hirdetések díja milliméterenkint 60 fillér. A legkisebb hirdetés ára 5 P. A támpéldány ára dróbnként 2 P.

EGRI ERDŐ ÉS FAIPAR R. T.

Fűrészek: Felnémet, Gyöngyös.

Alapítása: Gyöngyösi Parkettagyár k. f. t.

Parkettagyár Gyöngyös.

Központ: Budapest, V., József nádor-tér 1.

Távbeszélő: 18-33-97., 18-33-91.

Táviratcím: EGERFA.

40 éves erdész, ki jelenleg is felmondatlan állásban nagyobb erdőbirtok kezelését végzi (17 éve egyhelyben), húsz évet meghaladó gyakorlattal, állását változtatná, lehetőleg Dunántúl. Címe a kiadó-hivatalban. (296. sz.)

ERDÉSZETI MAGNAGYKERESKEDÉS

és csemetekerti cég

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök

Budapest, I., Fery Oszkár-utca 34.

Távbeszélő:
155-641

Sürgőnycím:
KEINERMAG BUDAPEST

(Keresztény cég)

AJÁNLOK: fenyő- és lombfa-magvakat, kocsányos-, kocsánytalan- és csermakkot fenyő- és lombfa-csemetéket.

VESZEK: tűzifát, szerfát, fűrészanyagot.

KERESZTÉNY CÉG!

Erdei vetőmagvak: erdei-, fekete-,
vörös-, jegenye- és lúcfenyő, szavatolt leg-
magasabb csiraképességgel! Akác-, gledi-
csia-, korai-, hegyi- és zöldjuhar, magas-
körös-, éger-, gyertyán és szelidgesztenye.

Kocsánytalan és kocsányos

tölgy makk!

Cser makk!

Bükk makk!

KÖSZEGI FENYŐMAGPERGETŐ ÉS FAISKOLÁK
WÄCHTER GYULA ÉS FIA, KÖSZEG, Vas vm.
Távbeszélő: 42. sz., a déli árkban és -sti órából 46. sz.
Sürgőny cím: Magpergető Köszeg. — Postafiókáraképből 24127. sz.

**Erdészeti
csemeték:**

erdei-, fekete-, lúcfenyő-, vörös-,
sima-, jegenye-, ezüst- és
Douglas-fenyő. — Akác-,
tölgy-, cser-, éger-, magas-
körös-, nyír-, gyertyán- és
bükkcsemeték első-
rendű minőségben!

Gyümölcsvadoncok, sorfák, díszfenyők, díszbokrok

Kérjen ajánlatot.

A MAGYAR FAISKOLAI SZÖVETSÉG TAGJA

ALAPÍTÁSI ÉV 1919.

Az „Erdészeti Lapok“ 1941. évi évfolyama kifogástalan állapotban eladó 20. — pengőért. Báró Kende György, Cégénydányád. (1751. sz.)

SALY ÁRPÁD

NYUG. MIN. O.-TANÁCSOS,

FA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

IRODA: Budapest, XI., Horthy Miklós-
út 46. szám. Távb.: 268-099, 259-385.

TELEP: Kelenföld állomás, T.: 268-615.

911. sz.

A Pécsi Püspöki Uradalom keres igazoltan r. kat. vallású, az erdőkitermelés és erdősítés, valamint a vadászat és általában az erdészettel kapcsolatos összes teendőkből teljesen járatos és gyakorlott kezelő **erdőmérnököt**. Az ajánlati kérvényeket életleírással és megfelelő hitelesítenetlen másolattal felszerelve (amelyek vissza nem kérhetőek) a Pécsi Püspöki Uradalom Jóságigazgatóságához (Pécs, Papnövelde-u. 11.) kell beküldeni. Személyes jelentkezés csak meghívásra, amikor is az eredeti okmányok bemutatandók. (260/1942. sz.) (97. sz.)

"SILVA" ERDŐGAZDASÁGI VÁLLALAT

Thiringer János okl. erdőmérnök

KÖRMEND

Erdeimag-nagykereskedés.

Magpergetőgyár. ❖❖ Csemetekertek.

Központ: Körmend, távb.: 52 ● Fióktelep: Zalaegerszeg, távb.: 19

Ajánl: Kiváló minőségű, elismert legmagasabb csiraképességű, saját pergetésű **fenyőmagvakat**, hazai és szlavóniai származású **tölgy-** és **csermakkot**, mindennemű **erdészeti** és **gyümölcsmagvakat** erdőgazdaságok, gyümölcsfaiskolák és kertészetek részére. Mindennemű **erdei csemetéket**, **díszfenyőket**, **dísz-** és **sorfákat**, **díszcserjéket**, **rózsákat**, **gyümölcsvadoncokat** és **gyümölcsfákat**, valamint az összes egyéb **faiskolai termelvényeket** saját nagykiterjedésű és mintaszerűen kezelt csemetetelepeiről.

A **PICETOL** vadragás elleni védőszer magyarországi kizárólagos képvis.

A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.

A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnökhallgatók Ifjúsági Körének „Bástyánk” című havi folyóirata mindenféle erdőmérnöki és gyakoronoki állás betöltésére vonatkozó pályázat és hirdetés szövegét díjmentesen közöl.

A hirdetést a „Bástyánk” Szerkesztőbizottsága címére (Sopron, Rákóczi Ferenc-u. 13.) kérjük. (Dt.)

ERDEI-, FEKETE-, LÚC-, JEGENYEFENYŐT,

VÉKONY GÖMBÖLYEGFÁT VEZETÉKOSZLOPOK

céljaira 7–8 méter hosszúságtól felfelé minden hosszban készpénzfizetés ellenében magas áron vásárolunk. Ajánlatokat kérünk

„UNA” Faértékesítő Rt., Bpest V, Deák Ferenc-u. 6.

(Távbeszélő: 183—856*) szám alá.

*Mindenféle tűzifát, szec-
fát, valamint tüzi-és szec-
fatermelést a legelőnyö-
sebb egységáron minden
mennyiségben vásárolunk*

P R O M E T H E U S

FA, SZÉN ÉS KOKSZ RT.

(azelőtt WINTER HERMANN RT.)

Budapest, V., Vilmos császár-út 72. Tel.: 1-112-69

ELVESZETT SZAKISKOLAI BIZONYÍTVÁNY.

Közhírré teszem, hogy *Osgyány István* részére, aki Zólyom vár-
megye Besztercebánya városban az 1912. évben született, az erdőőri
szakvizsga letételéről kiállított 426/1933. számú s elveszett bizonyítvá-
nya helyett az eredetivel egyenlő értékű hiteles másodlatot adtam ki.

Esztergom, 1942. évi február hó 24-én.

A szakiskola igazgatója:

Ágfalvi s. k.

m. kir. erdőtanácsos.

(Dt.)

„SLAVONIA”

MAGYAR FAIPAR RT.

Vásárol:

erdő- és fakitermeléseket

Elad:

fűrészelt keményfát, falemezeket

BUDAPEST, X., KEREPESI-ÚT 29. SZ.

**Úrbéri, közbirtokossági
és magánerdőbirtokok
kitermelését, értékesítését
és pénzügyi lebonyolítását
vállalja az**

1749 sz.

**Egyesült Fatermelők és Fafeldolgozók
Kárpataljai Termelő és Értékesítő Szövetkezete
Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 74.**

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Kolozs vármegye Közigazgatási Bizottságának Gazdasági Albizottsága pályázatot hirdet a Kolozs vármegye területén levő államerdészeti kezelés alatt álló erdőknél szervezett **öt alerdésszi** állásra.

Pályázhatnak olyan szakvizsgázott erdőőrök, akik az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-ában előírt feltételeknek megfelelnek, továbbá az 1939. évi IV. t.-c. 5. §-ában előírt feltételek szerint keresztény származásukat igazolni tudják.

A 2 pengős bélyeggel ellátott és a szükséges okmányokkal felszerelt pályázati kérelmet *1942. évi április hó 1-ig* kell a kolozsvári m. kir. erdőfelügyelőséghez benyújtani.

Az állásra és a benyújtandó okmányokra részletes tájékoztató a kolozsvári m. kir. erdőfelügyelőségnél a hivatalos órák alatt beszerezhető.

*Dr. Inczedy-Joksman Ödön s. k.,
főispán-elnök.*

(295. sz.)

(167/kb./1942. sz.)

VUK M. ÉS FIAI

BUDAPEST * ALAPÍTÁSI ÉV 1847

Iroda: V. ker., Kálmán-utca 10. Távbeszélő: 121-912
Fatelep: XIII. ker., Váci-út 160. Távbeszélő: 291-483

**V Á S Á R O L: TŰZIFÁT, TÖLGYHORDÓDONGÁT, FASZENET
ÉS MINDENMŰ KIVITELRE ALKALMAS LOMBSZERFÁT**

Erdőkerületi, vagy erdőgazdasági iroda, esetleg faraktár kezelését vállalja azonnali belépéssel 39 éves, öskeresztény, az erdőüzem minden ágában (fogalmazás, könyvelés, levelezés, bérelszámolás, pénzkezelés, gépirás) gyakorlott, szakképzett **erdészeti kezelő**. Címe a kiadóhivatalban. (266. sz.)

Acs Ferenc

okl. erdőmérnök, fakereskedő és fatermelő

vesz erdőkitermelést, tűzifát és szerfát**Tűzifa, kis- és nagyvasuti talpfa
állandóan raktáron**

Központi iroda: Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Távbeszélő: 111-853

Fatelep és vill. faaprítóüzem: X., Kőbányai-ut VI. sz. kapu. Távb.: 13-11-12

(337. sz.)

FAELADÁSI HIRDETMÉNY.

A m. kir. állami ércbányászat nagybányai bányagazgatósága zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött versenytárgyalás útján eladja a radnaborbereki (Beszterce-Naszód vármegye) bányáüzeméhez tartozó erdőségek a Szécsi-patak völgyében fekvő részeiben kitermelt fenyő-állománya után szórványokban visszamaradt, **mintegy 2500—3000 ürköbmétert kitevő, lábón álló bükk-tűzifakészletét.**

A kettős borítékba zárt ajánlatokat legkésőbbben 1942. évi március hó 28-án délelőtt 11 óráig kell a nagybányai bányagazgatóságnál benyújtani. Az ajánlatok felbontására ugyanezen a napon délelőtt 1/2 12 órakor a bányagazgatóság tanácstermében kerül sor.

A bánatpénz a felajánlott vételár 10%-a, a legkisebb 2500 m³ után számítva, ezt az összeget az árverés megkezdése előtt a bányagazgatóság központi pénztáránál kell letenni és a befizetést igazoló nyugta az ajánlatot tartalmazó borítékhoz csatolandó.

A bányagazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

Az eladási feltételekről tájékoztatást nyújt a radnaborbereki bányáüzem vezetősége.

A zárt írásbeli ajánlatokat csak az esetben vesszük figyelembe, ha 1. azok lepecsételt zárt borítékban vannak, 2. a vételárat szóval és számjelekkel tisztán és olvashatóan tüntetik fel, 3. ha azt a kijelentést tartalmazzák, hogy az ajánlattevő az eladásra kerülő fát és annak lelőhelyét ismeri, 4. a faállomány minősége ellen semminemű kifogást nem emel, 5. ha az ajánlattevő kötelezi magát a tűzifa kitermelése után a helyszínt akként kitakarítani és a termelt készletet úgy kezelni, hogy a kora tavasszal meginduló befásítási munkák zavartalanul folyhassanak, végül pedig 6. ha az ajánlatot úgy írja alá, hogy az ajánlattevő neve, cége, lakhelye és postai címe pontosan olvasható legyen.

Ha az ajánlattevő jogi személyiség, az ajánlatbeadó törvényszerű meghatalmazással látandó el.

Az 1942. évi március hó 28-án délelőtt 11 óra után beérkező vagy távirati ajánlat, valamint utóajánlat, vagy a megállapított feltételektől eltérő ajánlat, figyelembe nem vehető.

Nagybánya, 1942 március hó 5-én.

(374. sz.)

Olvashatatlan aláírás s. k.
miniszteri tanácsos, bányagazgató.
(2995/294/M—1942. sz.)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagypolányi legeltetési társulat 1942. évi március hó 23-án délelőtt 10 órakor Nagypolányban a községi iskolában tartandó szóbeli nyilvános árverésen eladja a Nagypolány község határában, a 643. hr. számú részen, mintegy 25.1 k. hold nagyságú területen tarvágás útján kihasználható és mintegy 200 köbméter szerfára, valamint 3500 köbméter tűzfára becsült, tővön álló bükkfatömeget.

A kikiáltási ár: 10.000 P; a bánatpénz: 1000 P.

Utóajánlatokat nem veszünk figyelembe. Az ajánlatok elfogadása, vagy visszautasítása tekintetében fenti legeltetési társulat szabad kezet tart fenn magának.

A részletes árverési feltételek a nagybereznai m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltségen és alulírott nál tekinthetők meg.

Nagypolány, 1942 március 9-én.

(397/1942. sz.)

Hrivnyák János s. k.
legeltetési társulati elnök.

BARSI NÁNDOR

OKL. ERDŐMÉRNÖK

ERDŐGAZDASÁGI IRODÁJA

BUDAPEST, IV., VACI-UTCA 36. SZ. II. EM.

***

*Vállalja erdőgazdasági üzemtervek elkészítését,
erdőbirtokok értékelését, faállományok becslését,
készít térképeket, stb.*

(402. sz.)

Okleveles erdőmérnök 21 évi gyakorlattal, vállal erdészeti szaktanácsadói állást Nógrád, Hont, Bars, Komárom, Győr, Veszprém, Fejér, Esztergom és Pest megyében. Üzemtervek készítését is vállalja. Címe a szerkesztőségben. (401. sz.)

FAÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Visk község (Máramaros vm.) Erdőközbirtokossága f. évi március hó 27-én, délelőtt 10 órakor Viskén, a „Kulturház“ termében (Velence-utca) zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladja a „Nagy-Cseréphegy“-i erdőben lévő kb. 3000 m³ tővön álló bükk-rönköfáját. A kikiáltási ár m³-ként: 10.— P, azaz tíz pengő. Óvadék: 3000.— pengő. Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdésének az időpontjáig adhatók be az Erdőközbirtokossági Társulatnál és vissza nem vonhatók. Utólagos és feltételes ajánlatokat nem fogadunk el.

A máramarosszigeti m. kir. erdőfelügyelőség jóváhagyta árverési feltételek megtekinthetők a m. kir. erdőfelügyelőségnél, Máramarosszigeten, dr. Lukács Istvánnál, Técső járás főszolgabírájánál, mint hatósági kiküldöttnél Técsőn és a Viski Erdőközbirtokossági Társulat hivatalos helyiségében, Viskén (Piac-tér 30).

Técső, 1942 február hó 24-én.

Dr. Lukács István s k.
fszbíró, mint hat. kiküldött.
(18/1942. sz.)

(408. sz.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1942. évi III. füzetének a tartalma:

Vitéz Nagybányai Horthy István	101
Bíró Zoltán: Az erdész és a gazda. — (<i>Forstmann und Landwirt. — L'ingénieur des forêts et l'intendant agricole. — The Forest Engineer and the Agricultural Officer.</i>)	102
Bíró Zoltán: Videant consules! (<i>Videant consules!</i>).	115
Vásárhelyi István: Adatok a borsodi Bükk gerinces-faunájához. — Folytatás. — (<i>Beiträge zur Wirbeltierwelt des Bükk-Gebirges. Fortsetzung. — Contributions à l'étude de la faune des vertébrés des Monts Bükk. Suite. — Contributions to the Vertebrate Fauna of the Bükk-Mountains. Continuation.</i>)	121
Hivatalos közlemények. — (<i>Amtliche Mitteilungen. — Communications officielles. — Official Communications.</i>)	
A m. kir. minisztérium 1240/1942. M. E. számú rendelete az erdőgazdasági szolgálatra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések végrehajtásának az átmeneti szabályozása tárgyában	129
A m. kir. pénzügyminiszter 72.000/1942. VII. számú körrendelete a jövedelem- és vagyoadó, valamint az általános kereseti adó 1942. évi kivetése tárgyában. (Kivonat.)	130
Irodalom. — (<i>Literatur. — Bibliographie. — Reviews.</i>)	
Dr. Trauer Ervin: Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935. IV. t.-c. és végrehajtása	131
Hazai folyóiratok	132
Külföldi lapszemle	135
Különfélék. — (<i>Verschiedenes. — Divers. — Notes.</i>)	
Halálozások.	
Báró Waldbott Kelemenné †	139
Kéthelyi gróf Hunyady József dr. †	139
Nemes Padányi Gulyás Jenő †	139
Szabó Kálmán	139
Glock Géza †	139
Személyi hírek	139
Új erdőmérnökök	140
A II. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam	140
A Hungária Mérnökifjúság Háza	141
Tájékoztató a mező- és erdőgazdák adóbevallási íveinek a kitöltéséhez	142
Hirdetések. — (<i>Anzeigen. — Annonces. — Advertisements.</i>)	143

Felelős kiadó: dr. Mihályi Zoltán.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest. Felelős: Györy Aladár igazgató.